Maaseutuohjelman toteuma

Seurantakomitea 27.11.2019

Maaseutuohjelman toteuma 15.10.2019

- Maksettu 4 088 780 498 (3 258 200 024) euroa
  -> 72,8 % kehyksestä (58 %, 43 %)

- Sidottu 4 903 410 138 (4 354 207 451) euroa
  -> 87,3 % kehyksestä (78 %, 67 %)

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Ruokaviraston ajankohtaiskatsaus

Raisa Ikonen, osastonjohtaja
Hannele Sankari, yksikönjohtaja

Seurantakomitea

27.11.2019

Yleistä

- Ruokavirasto järjesti hyvin onnistuneen 46. EU:n maksajavirastojen johtajien tapaamisen Helsingissä 12.-14.11.2019
- Ruokaviraston lokakuun lopussa aloitetut yhteistoimintaneuvottelut on keskeytetty 21.11. 2019
  - Eduskunta hyväksyi 20.11. lisätalousarviossaan 3,3 miljoonan euron määrärahan. Lisämääräraha helpottaa Ruokaviraston tiukkaa taloustilannetta vuonna 2020.
  - Keskeytyneet yt-neuvottelut eivät johda lomautuksiin, osa-aikaistamisiin tai irtisanomisiin. Toiminnan sopeuttamistarve käytettävissä oleviin määrärahoihin vuoteen 2023 ulottuvalle kehyskaudelle on kuitenkin edelleen olemassa.

- CAP27-valmistelussa toimii Ruokavirastossa 3 CAP-koordinaattoria: maaseudun kehittämisosastolla 2 ja maatalousosastolla 1.
  - Työpajat, keskustelut, näkemysten koostaminen

Yleisiä toimeenpanon ajankohtaisia asioita hanke-, yritys- ja rakennetukien osalta 1/2

- EU-osarahoitteisten rakennetukien määrärahat tulevat käytetyksi v. 2019. Vuoden 2020 rahoitus painottuu kansalliseen rahoitukseen.

- Aloitustukien määrä näyttää jäävän v. 2019 alhaisemmaksi kuin edellisinä vuosina, noin 300 kappaleeseen.

- Yksinkertaistettujen kustannusmallien käyttö: Kertakorvaus-kustannusmallin hyväksyttyjä päätöksiä on 52 kpl. Käytännön kokemukset ovat olleet myönteisiä.

Yleisiä toimeenpanon ajankohtaisia asioita hanke- yritys- ja rakennetukien osalta 2/2

- Rahoituskauden viimeiset 4 EIP-hanketta on valittu. Koko kaudella EIP-hankkeita on tähän mennessä rahoitettu 12 kpl.

- Useita vuosia toiminut yritys- ja hankerahoituksen hyvän hallinnon verkosto (YRHA) järjesti ensimmäisen kerran YRHA-foorumin Etelä-Savossa syyskuussa. Teemana oli ”Yritysrahoituksen vaikuttavuus nyt ja tulevaisuudessa”.

- Hyrrästä saatavista Qlikview-raporteista on pidetty räätälöityjä koulutuksia eri käyttäjille, esim. Leader-ryhmille ja ELY-keskusten maksajille.

- Ohjelmakauden sulkemiseksi on annettu alustava aikatauluohje. Hallinnolle ollaan laatimassa tarkempaa aikataulua.

Leader-ryhmien toimintarahan maksuhakemukset

- Toimintarahan maksupäätösesityksiä tekee tällä hetkellä 3 käsittelijää
- Ruokavirasto on panostanut koulutukseen ja neuvontaan
  - Näkyy hakemusten laadussa vähitellen
  - Esim. joulukuussa Leader-ryhmille järjestetään talouskoulutus

Toimintarahan maksuhakemusten tilanne 19.11.2019:

- Vireillä olevia toimintarahan maksuhakemuksia Hyrrässä 41 kpl
- Tällä hetkellä käsitellään pääosin 8/19 ja 9/19 tulleita hakemuksia

Toimintarahan maksujen käsittelyajat vuosittain

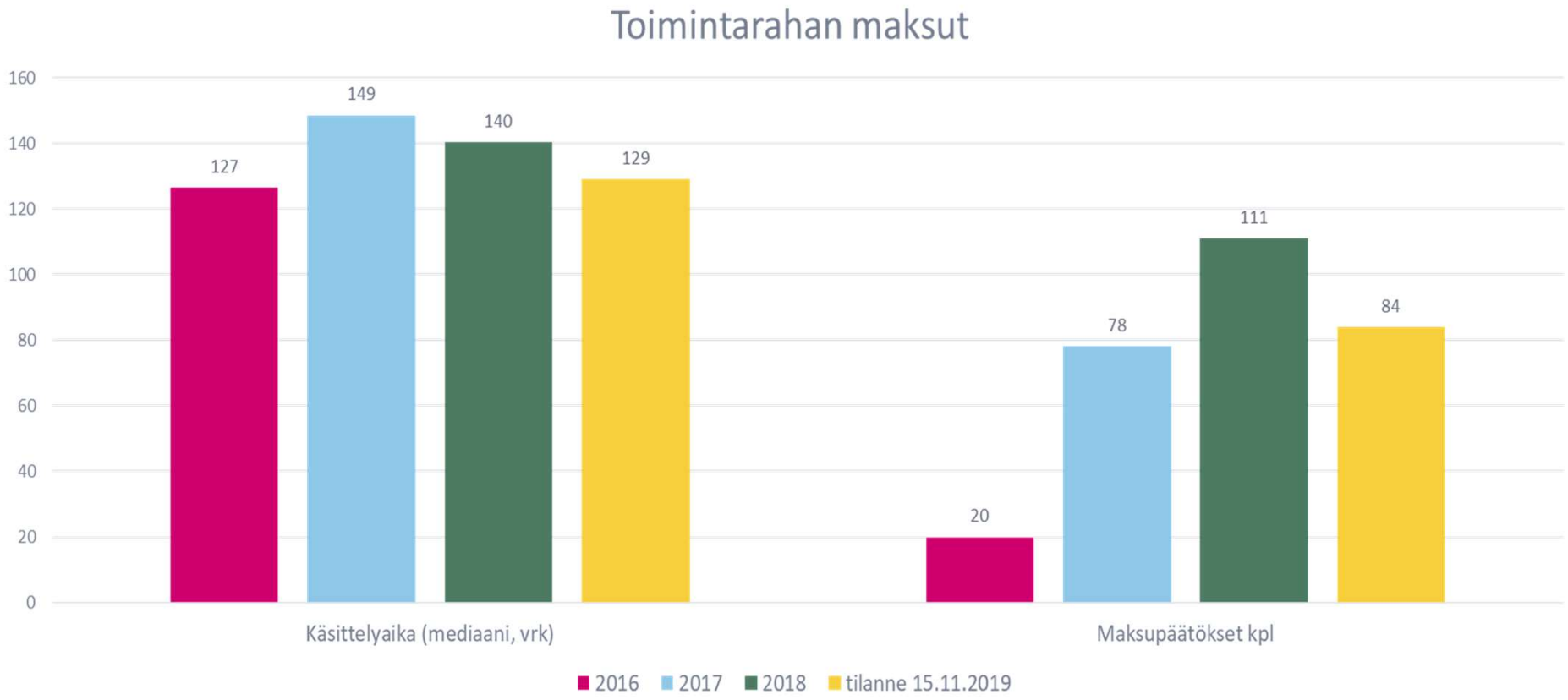

Toimintarahan maksujen käsittelyajat 2019

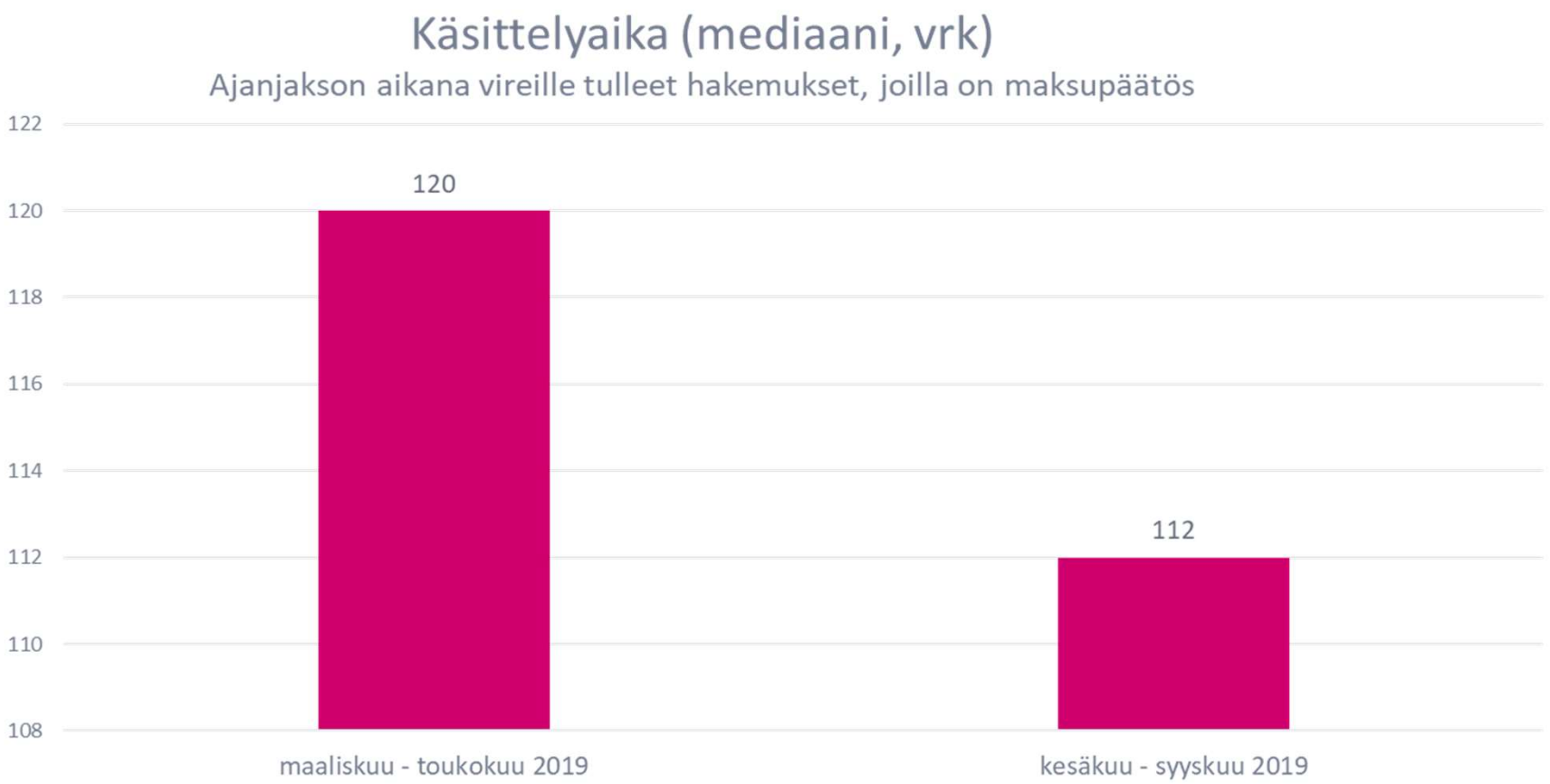

Neuvo 2020 -maatilojen neuvontajärjestelmä

- Ohjelmasta Neuvoa varten varattu 29 miljoonan euromäärä tulossa täyteen:
  - Voidaanko kiintiötä ensi vuonna jakaa ollenkaan?
  - Saadaanko Neuvolle siirrettyä varoja jostakin muusta toimenpiteestä?

- Helmikuussa käynnistettiin uudestaan haku maatilojen neuvojaksi.
  - Haku on jatkuva (vrt. aiempi kilpailutusmenettely).
  - Hakemuksia toimitettu Ruokavirastoon tasaisesti alkuryntäyksen jälkeen.

- Vipu-palveluun toteutettu:
  - ominaisuus, joka näyttää tilakohtaisen käytettävissä olevan euromäärän sekä
  - palaute-kysely, jonka avulla saa antaa palautetta neuvontakäynnistä.

Toimeenpanon tunnuslukuja

- Hyrrä-verkkopalveluun on jätetty 31.10.2019 mennessä Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman ja kansallisten rakennetukien **tukihakemuksia** 94 953 kpl, joista sähköisesti 88 515 kpl **(92,8 %).**
  - 2018: yht. 22 424 kpl, joista sähköisesti 21 183 kpl **(94,5 %).**
  - **2019: 31.10. mennessä 21 789 kpl, joista sähköisesti 20 678 kpl (94,9 %).**

- **Vuoden 2019 lokakuun loppuun mennessä** Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman ja kansallisten rakennetukien tukia on **maksettu** koko ohjelmakaudella **yhteensä noin 815 milj. €.**
  - Näistä 259 milj. € maksettiin v. 2018 aikana.
  - Vuonna 2019 ko. tukia on maksettu 31.10. mennessä 224,3 milj. €.

Maksettu sidotusta EU-valtuudesta (%) 14.11.2019 mennessä (Manner-Suomi n. 63 %). Maksujen osuus kehyksestä on noin 50 %.

Mukana ovat momentilta 30.10.64 rahoitettavat yritys- ja hanketuet, ei kuitenkaan toimintaraha, tekninen apu sekä muu valtakunnallisesti yhdelle ELY-keskukselle hallinnoitavaksi kohdennettu valtuus.

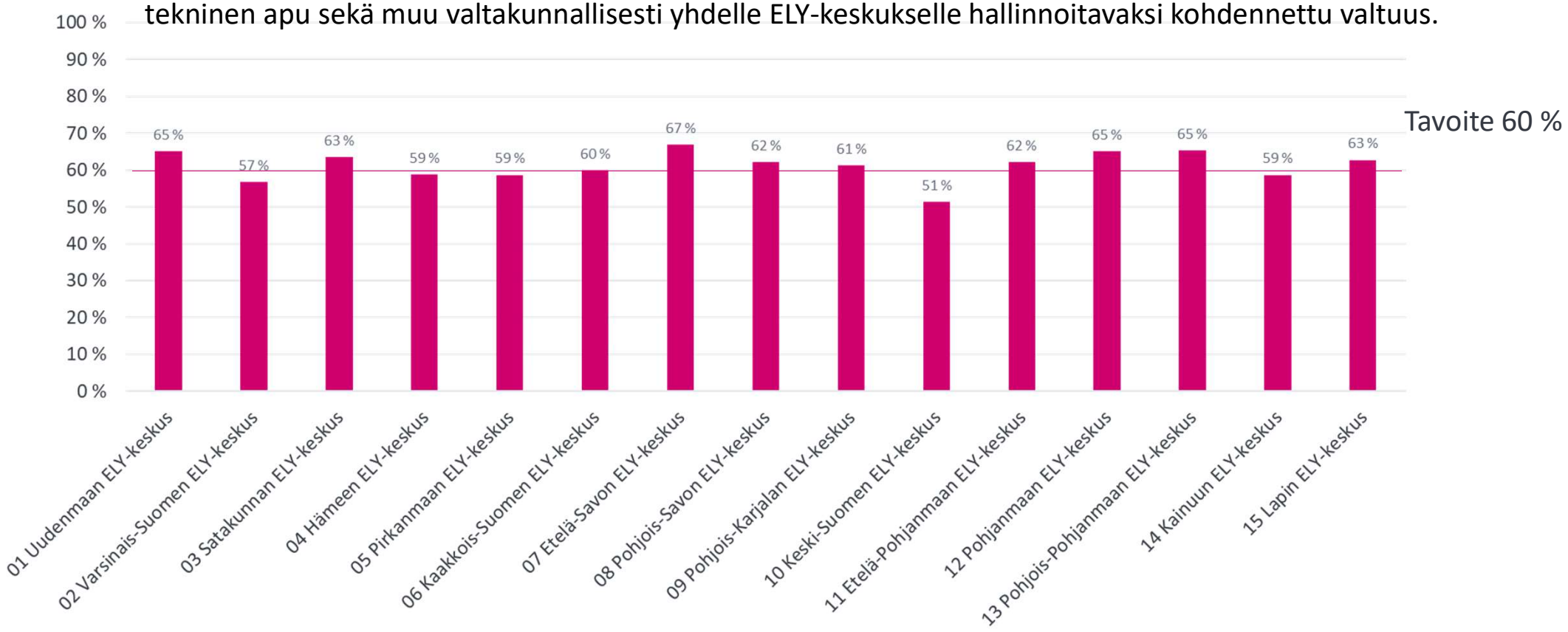

Hyrrä: ajankohtaista

suomi.fi-valtuudet korvaa Katso-palvelun 1.1.2020 alkaen

- asiointipalvelussa käytössä olevat Katso-palvelun valtuudet sulautetaan Suomi.fi –Valtuuksiin 1.1.2020 alkaen
- Valtuuksien hakemisesta järjestetään sidosryhmäkoulutuksia.
- Valtuudet-palvelussa on käytössä testiympäristö, jota vasten voi testata mm. Hyrrää.

Hyrrä: toiminnot vuosi 2019

- ✓Muutoshakemukset asiointipuolelta
- ✓Tarkastusosion viimeistelyt
- ✓Pysyvyyden seurannan ja hankkeiden seurantatietojen käsittelytoiminnot
- ✓Hyrrän vähämerkityksellisen tukimuodon pilottitoteutus (Kyläkauppatuki)
- ✓Hankkeiden takaisinperintätoiminnot
- Hyrrän käyttöliittymän tekninen uudistus
- Maksujen muutospäätökset –toiminto

Luomutiloilta enemmän luomutuotteita

- Noin 950 tilalla on sitoumus luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta
- Noin 900 tilalla on sitoumus luonnonmukaisesta kasvinviljelystä, mutta kotieläintuotanto on tavanomaista
  - Sitoumusehtojen mukaan tilan on viimeistään kuudentena vuonna aloitettava luonnonmukainen kotieläintuotanto tai tuotettava ns. myyntikasveja (muuta kuin nurmea)
  - Vuonna 2020 vaatimus vaikuttaa noin 700 tilaan ja 59 000 hehtaariin
  - Tavoitteena on lisätä luomutuotteiden tarjontaa

- Vihannesten korvaustasoa nostettiin kustannuksia vastaavaksi kuluvalle kaudelle, jonka ansiosta avomaan luomuvihannesten viljelyala on kasvanut nykyiseen 1370 hehtaariin vuoden 2015 270 hehtaarista

Ympäristökorvauksen valvontatilanne

- Ympäristökorvauksen satunnaisotannan virhetaso on ollut koko nykyisen ohjelmakauden korkea. Satunnaisotannan virhetaso vuonna 2018 oli 3,07 % (riskiotanta 3,68 %)
- Virhetaso lasketaan vertaamalla valvonnassa olevien tilojen haettua ja maksettua korvausta
- Seurauksena on ollut mm. se, että valvottujen tilojen määriä on jouduttu lisäämään, mikä on lisännyt ELY-keskusten työmäärää
- Syynä korkeaan virhetasoon voi pitää laajaa ja yksityiskohtaista tukijärjestelmää, mikä aiheuttaa tahattomia ja tahallisia virheitä
- Joissakin tukiehdoissa on todettu lähes joka kolmannella valvotuista tiloista puutteita

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

Ajankohtaista ELY-keskuksista, tilannekatsaus

Seurantakomitea

27.11.2019

Kari Kivikko
Hämeen ELY-keskus

Maaseutuohjelman toteutus hyvässä vauhdissa

- Maaseutuohjelman toimeenpano on edennyt suunnitellusti
- Määrärahat käymässä vähiin monilla alueilla
- Maaseutuohjelman positiiviset muutokset vuodelle 2020
- Tulosten ja vaikutusten kokoaminen sekä vaikuttavuuden analysointi
- Ulkoinen arviointi tehty useimmilla alueilla
  - missä onnistuttu, missä parannettavaa, mitä tuloksia on saatu aikaan, hyvät käytännöt ja toimintatavat
  - ylialueelliset arvioinnit >< benchmarking

Jyrki
Pitkänen
KASELY

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

Alueellisten maaseutusuunnitelmien arviointi

Tutustu alueellisista maaseudun kehitämisohjelmista tehtyihin arvioihin.

Kaakkois-Suomen ja Hämeen maaseudun kehittämissuunnitelmien 2014-2020 väliarviointi

Länsi-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmien väliarviointi (Lue lisää uutisesta)

Lapin maaseutusuunnitelman arviointi

Itä-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmien 2014-2020 väliarviointi

Keski-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman toteutuksen puoliväliarviointi

Väliarvio Kainuun alueellisen maaseutusuunnitelman toteutuksesta 2014–2017

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

Väliarvioinneista kummunnutta jatkotyötä

- Alun perin Itä-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmien väliarvioinnin tuottamien suositusten pohjalta on valmistumassa viiden ELY-keskuksen (ESA, PSA, PKA, KES ja KAS) yhteistyönä *Järvi-Suomen ympäristö- ja ilmasto-ohjelma*

Jyrki
Pitkänen
KASELY

Rakennetuet

- Riittävä aloitustuki- ja investointirahoitus on tärkeä kilpailukyvyn ja uusiutuvuuden turvaamiseksi
- Investoinnit ovat lähteneet liikkeelle nyt etelässäkin, miten varmistetaan näiden maatilojen investointien rahoitus?
- Selvästi nykyistä parempi ennakoitavuus rahoituksessa on toivottavaa
- Nykyinen tilanne on tuonut epävarmuutta investointeja suunnitteleville tiloille, heikentänyt asiakaspalvelun tasoa, pidentänyt käsittelyaikoja sekä vaikeuttanut ELY-keskusten vuosisuunnittelua.

Jyrki
Pitkänen
KASELY

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

Myönnetyt rakennusluvat 2018 navetat, sikalat ja kanalat m3 (Kantar/Tilastokeskus)

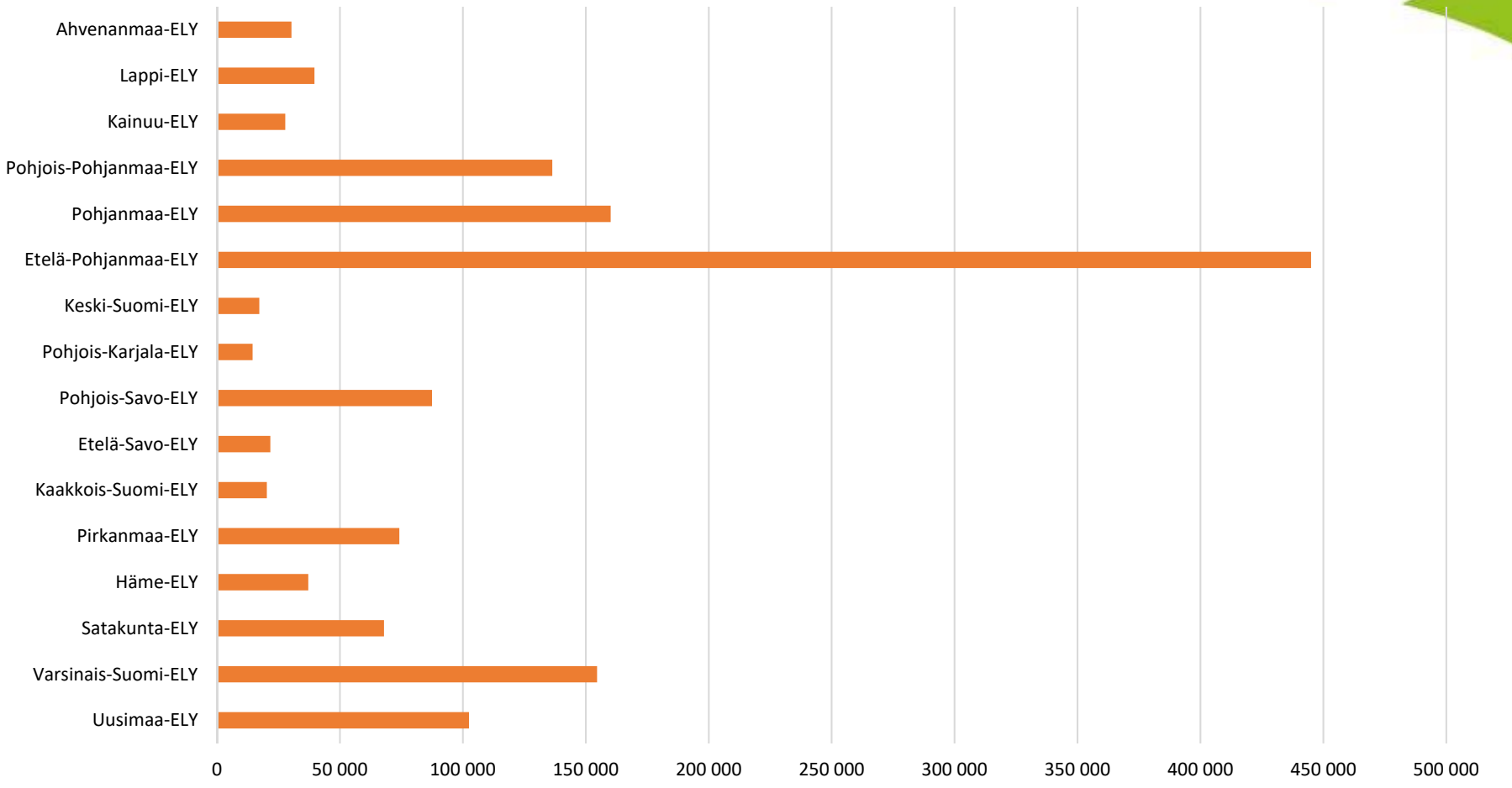

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

Myönnetyt rakennusluvat 2018 m3 (Kantar/ Tilastokeskus)

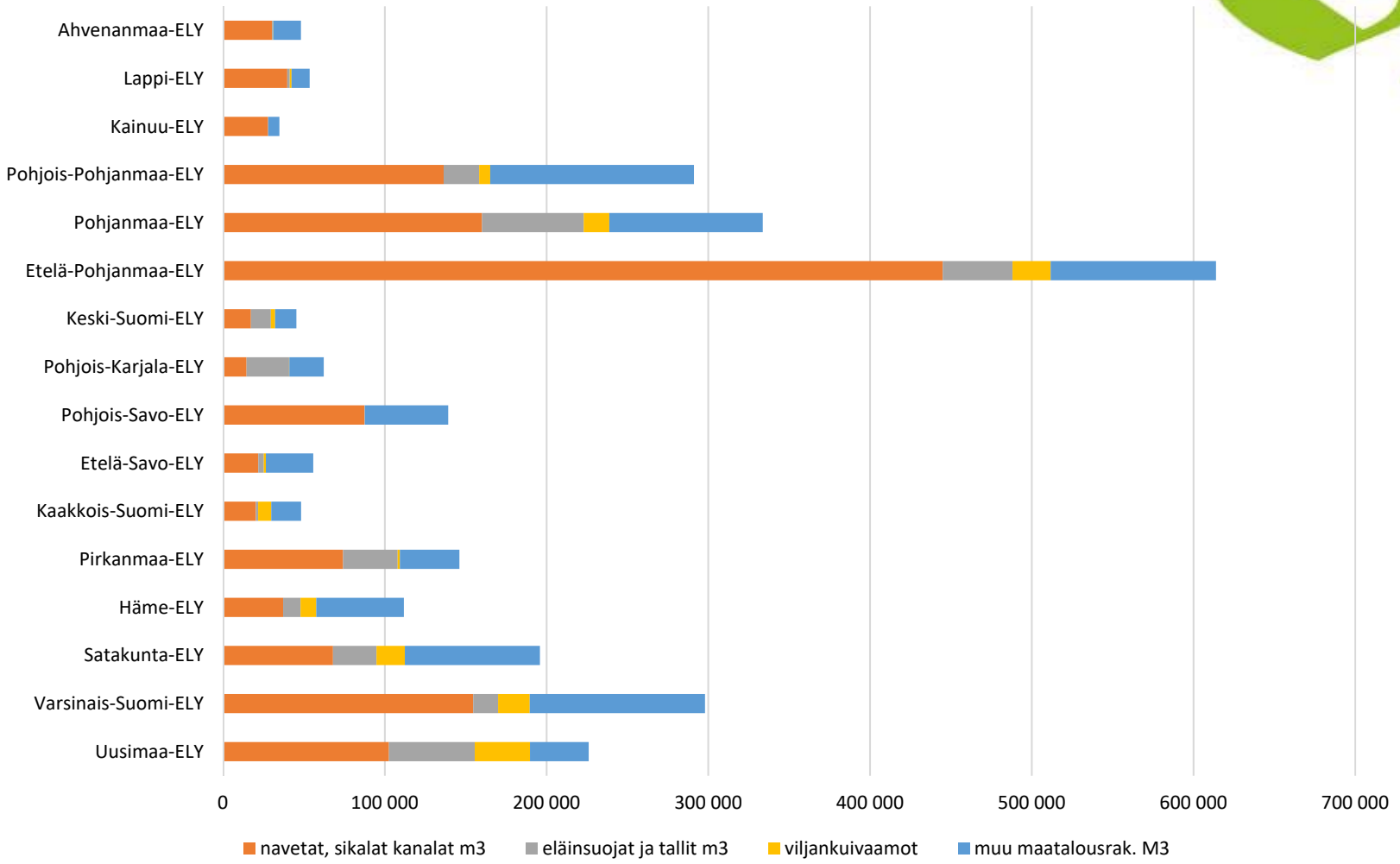

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

Strategisia pohdintoja

- Huoli maatalouden ja elintarviketalouden kannattavuuden kehityksestä.
- Tukijärjestelmillä on tavoiteltu tuotannon säilyttämisestä kaikilla alueilla. Onko tapahtunut kehitys ollut tämän tavoitteen mukaista?
- Miten tuotanto ja maatalouden rakenne tulevat muuttumaan seuraavien vuosien aikana?
- Ilmastonmuutoksen, kiertotalouden ym. näkökulmista tulisi pohtia, kuinka paljon Suomessa halutaan keskittää tuotantoa tietyille alueille.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

Kohti uutta ohjelmakautta

- Ohjelmakauden taite on ongelmallinen kaikille toimijoille
- Tietojärjestelmien pitäisi toimia paljon paremmin kuin edellisillä kerroilla. Miten vältämme katkot?
- Riittävän aikainen panostus muutosvaiheen kipukohtiin
- Ohjeistusta alueellisen valmistelun jatkolle jo odotetaan
- ELY-keskusten näkökulmasta uusi kausi käynnistyy vasta kun asiakkaat pääsevät hakemaan tukia ja me pääsemme tekemään päätöksiä

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

LANTBRUK

18 NOVEMBER

Slut på investeringsstöd hos många länsstyrelser

Svensk mjölkproduktion är nere på låga nivåer och från politiskt håll är lösningen investeringsstöd. Men siffror visar att pengarna börjar sina och det kommer dröja flera år innan utbetalningarna från nästa landsbygdsprogram påbörjas.

Hälften av Sveriges 21 länsstyrelser har mindre än 10 procent kvar av budgeten från landsbygdsprogrammet 2014-2020. Nästa landsbygdsprogram börjar tidigast 2022 men risken för förseningar är stor. Enligt flera källor lär det dröja minst tre år innan nya stöd kan beviljas.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

Lopuksi

- ELY-keskusten resurssitilanne
  - Toimintamäärärahojen riittävyys erityisesti vuosina 2021-2023
  - Saadaanko tarvittavat korvausrekrytoinnit tehtyä?
  - Valvonnan lisäresurssi on erittäin tärkeä
  - Teknisen avun merkitys korostuu
- Ruokaviraston liikkeellelähtö on ollut sujuvaa
- Miten Ruokaviraston taloustilanne heijastuu toimeenpanoon ja varsinkin uuden kauden valmisteluun?

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

Kiitos

Leader-työn ajankohtaiset

Seurantakomitean kokous 27.11.2019, Paasitorni

Ilkka Peltola
toiminnanjohtaja
Keskipiste-Leader ry

LEADER

Ihmisten kokoisille ideoille!

LEADER
Keskipiste

Leader-ryhmien palautetta Seurantakomitealle:

LEADER Keskipiste

Kiitosta hyvästä työstä !

- Yhteistyö viranomaisiin toimii
  - MMM - Ruokavirasto - LEADER
    - Yhteistyö säännöllistä
    - CAP valmistelu hyvässä yhteistyössä
    - Leader-asiamies ja Leader-jaosto tärkeässä roolissa
  - ELY-yhteistyö pääosin sujuvaa

LEADER Keskipiste

Kiitosta hyvästä työstä !

- Valtakunnallinen Leader-arviointityö
  - Laaja asiantuntijaryhmä tekemässä
- Lisärahoituskehykset ja vapautuvat varat
- Tuloksekasta työtä niin hanke- kuin yritystuilla
  - Uusia hakijoita 70-80%
  - Sidonnat ja maksatukset edenneet hyvin

LEADER
Keskipiste

Leader-ryhmien palautetta Seurantakomitealle:

PITÄÄKÖ OLLA HUOLISSAAN?

LEADER
Keskipiste

Pitääkö olla huolissaan?

- Uuden ohjelmakauden viivästyminen
  - Siirtymäkauden säädökset
    - Jos kauden 2014-2020 rahaa jäljellä niin voitava käyttää vuonna 2021
    - Uuden kauden 2021-2027 rahoitus saatava osittain käyttöön jo siirtymäkaudella myös hanke – ja yritystuissa => uudet rahat ja uudet tavoitteet vanhoilla säädöksillä?
- Ruokaviraston YT-neuvottelut?

LEADER Keskipiste

Pitääkö olla huolissaan?

- Yritysrahoitus täytyy olla Leaderissa myös jatkossa ja yrityksille tarvitaan monipuolisia tukimuotoja

Case Etelä-Savo, arviointituloksia

”ELY-keskuksen Etelä-Savon maaseutu-alueille myöntämä yritysrahoitus ja sen vaikuttavuus ohjelmakausi 2014-2020

Maaseudun yritysrahoitusseminaari Mikkelissä 24.9 (Kalevi Pölönen)”

LEADER
Keskipiste

CASE ETELÄ-SAVO

Maaseuturahasto ELY	**Leader-rahoitus**	**Aluekehitysrahasto EAKR**
8,7 milj. €	**2,0 milj. €**	22,5 milj. €
106 yritykselle (82 000€ / yritys)	**115 yritykselle (17 000€ / yritys)**	107 yritykselle (210 000€ / yritys)
49 milj. € liikevaihtoa (5,6)	**19 milj. € liikevaihtoa (9,5) tehokkain**	175 milj. € liikevaihtoa (7,8)
233 uutta työpaikkaa (37 000€ / työpaikka)	**148 uutta työpaikkaa (13 500€ / työpaikka)**	473 uutta työpaikkaa (47 500€ / työpaikka)

Leader selkeästi kustannustehokkain yritysrahoitusmuoto!

LEADER
Keskipiste

Leader ja yritystuet

- Leader-yritystuet tehokkaita
- Leader monelle yrittäjälle ensimmäinen kontakti tukiin ja rahoitukseen
- Leader on yrittäjille matalan kynnyksen asiointipaikka ja auttaa yrityksiä verkostoitumaan
- Monille pienyrityksille ainoa tukija harvaan asutulla ja ydinmaaseudulla
- Leader-yritysrahoitus sitouttaa kuntia rahoitukseen

LEADER
Keskipiste

Leader ja yritystuet

- Työnjako ELY-Leader selkiytettävä yritysrahoituksessa
  - Leader-yritystuet tukevat maaseudun elinvoimaa
- Mitä Leader-yritystukia tarvitaan 2021-27
  - Investoinnit
  - Perustamistuki työntekijän palkkaukseen ja kehittämistoimiin
  - Yksinkertainen yritysten Teemahanke
    - Pienet (<10 000€) toimet
    - Sivutoimiset yrittäjät kuten nuoret

Kiertotalousasiantuntija Rehn pukeutuu Linnan juhlille Nivalan Aittoperän siniseen

Risto Puolimatka
NIVALA

Nivalan kaupungin yrittäjäpalkinnon saaja **Pasi Ainasoja** pudottaa haastattelussa toimittajan syliin kuuman seurapiiriuutisen: juuri Jyväskylän ammattikorkeakouluun projektipäälliköksi nimitetty Merja Rehn kantaa Linnan juhlilla pukua, jonka kangas on värjätty Nivalan Aittoperältä saadulla sinisellä kasvivärillä.

– On kunnia, että ottivat tällaisen haasteen, myhäilee Ainasoja.

Merja Rehn ja puolisonsa, Suomen pankin pääjohtaja Olli Rehn ovat tasavallan presidentin itsenäisyysjuhlien yksi seuratuimmista pareista.

Pasi Ainasojan edessä pienissä laatikoissa ovat hänen omat värjäyksensä, toinen pellavaa, toinen silkkiä. Kaistaleet taas ovat Aalto-yliopiston tekemiä koepaloja. Purkissa keskellä on uutettua morsinkovärjä.

AINASOJA TAPASI REHNIN lokakuussa Jyväskylän Kasvu Open -tapahtumassa. Kasvu Open on valtakunnallinen yritysten sparrausohjelma, josta saa apua liiketoiminnan kehittämiseen ja kasvuun. Sparrauksessa on vuosittain satoja kasvuyrityksiä.

Nivalan kaupungin yrittäjäpalkinto luovutettiin Ainasojalle lauantai-iltana. Palkinnonjaon perusteissa kaupunki toteaa, että Natural Indigo Finland Oy tuo rohkeasti perinteisen maatalouden rinnalle uutta liiketoimintaa ja on uranuurtaja morsingon ja indigo-luonnonvärin tuotannossa.

Ainasojan yritys Natural Indigo Finland Oy on perustettu vuonna 2017. Yrityksen päätoimialana on viljellä morsinko-kasvia ja tuottaa siitä uuttamistekniikalla sinistä indigo-väriä. Idea on nimen omaan siinä, että se on luonnonväri. Ainasoja uskoo, että hänen yrityksensä väri on kaupallisessa käytössä ensi talvena.

MORSINKO ON VANHA keksintö. Sillä on värjätty faraoiden vaatteita jo 5000 vuotta sitten. Kupletin juoni onkin se, että kasvin värin saa teolliseen tuotantoon ja värinä kestämään vaatteen kuluttavaa elämää.

Sitä Ainasoja on kehitellyt itse: miten viljellä, minkälaista lajiketta täällä pohjan perillä, miten uuttaa siitä väri. Värin erottamiseen tarvittava maatilatason värinerotustekniikka koneineen ja laitteineen on rakennettu yhtiön omana hankkeena ja naapuriavun voimin.

Nyt Ainasoja uskoo olevansa läpimurron äärellä. Apuna ovat olleet muun muassa Aalto-yliopiston ja Helsingin yliopiston professorit.

– Siellä on aika iso potentiaali asiakkaissa, jotka arvostavat nykyajan megatrendejä, Ainasoja sanoo.

AINASOJA ARVOSTAA kotimaisuutta ja luonnonmukaisuutta. Siksi kumppaniksi pyritään saamaan kotimainen valmistaja, ja kankaat tuskin olisivat keinokuituja. Yhtenä mielenkiintoisimpana uutuutena on kotimainen puusellu. Toki morsingolla on värjätty myös perinteisempiä luonnonkuituja kuten pellavaa, puuvilla ja silkkiä.

– Sen verran pitää kotiin päin vetää, Ainasoja perustelee materiaaleja ja kumppaneita.

Natural Indigo Finland toimii Nivalan Aittoperällä. Ainasoja kasvattaa morsinkoa 20 hehtaarin peltoalalla. Nivalan kaupungin yrittäjäpalkinnon Ainasoja haluaa jakaa yhdessä suomalaisen maaseudun ja maaseudun ihmisten kanssa.

Kiitos!

Maaseutuohjelman 6. muutosesitys

Seurantakomitea 27.11.2019

Sisältö

- Luonnonhaittakorvausten tukitasojen muutokset vuodelle 2020 (M13)
- Ympäristökorvausten sopeutustoimien peruminen vuodelta 2020 (M10)
- Rahoitussuunnitelmaan tehtävät muutokset

Luonnonhaittakorvausten tukitasojen muutokset vuodelle 2020 (M13)

	EU-osarahoitteinen luonnonhaittakorvaus (€/ha)	Kokonaan kansallisesti rahoitettava luonnonhaittakorvaus (€/ha)	Luonnonhaittakorvaukset yhteensä (€/ha)
AB-alue			
-kasvinviljely	~~92~~40	~~105~~177	~~197~~217
-kotieläintalous	~~92~~40	~~165~~237	~~257~~277*

* Korvaustaso ylittää asetuksen N:o (EU) 1305/2013 liitteen II tukimäärän. Perustelu on esitetty tukitason laskentametodologia kohdassa 8.2.8.5

	EU-osarahoitteinen luonnonhaittakorvaus (€/ha)	Kokonaan kansallisesti rahoitettava luonnonhaittakorvaus (€/ha)	Luonnonhaittakorvaukset yhteensä (€/ha)
C-alue = vuoristoalue			
-kasvinviljely	~~117~~65	~~105~~177	~~222~~242
-kotieläintalous	~~117~~65	~~165~~237	~~282~~302

Ympäristökorvausten sopeutustoimien peruminen vuodelta 2020 (M10)

- 26.3.2019 hyväksytyssä ohjelmamuutoksessa esitetyt ympäristökorvausten sopeutustoimet perutaan
  - Sopeutuksen peruminen koskee toimenpiteitä ravinteiden tasapainoinen käyttö, ympäristönhoitonurmet sekä peltoluonnon monimuotoisuus
- Mahdollistetaan uusien ympäristösopimuksien tekeminen
  - valmistuneille ei-tuotannollisille investoinneille
  - aiempien ohjelmakausien viime vuosina päättyneisiin ja päättyviin kohteisiin, jotka soveltuvat ohjelmakauden 2014–2020 maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoidon ympäristösopimuksiin.

Rahoitussuunnitelmaan tehtävät muutokset

- Muutoksia Rinteen hallitusohjelman ja toimenpanon perusteella
- Muutoksilla halutaan parantaa kannattavan maataloustuotannon edellytyksiä sekä varmistaa, että eri toimenpiteiden hakuja voidaan edelleen jatkaa ja maaseutuohjelman rahoitus toteutuisi täysimääräisesti
- HO:ssa lisärahoitusta vuodelle 2020 ympäristökorvauksiin ja luonnonhaittakorvauksiin sekä luonnonmukaisen tuotannon uusiin 5-vuotisiin sitoumuksiin
- Yritysrahoituksen ja kehittämishankkeiden toimenpiteissä muutoksia:
  - koulutus ja tiedonvälitys (M01) –, maaseudun palveluiden ja kylien kehittäminen (M07) – sekä tuki maataloustuotteiden jalostukseen, kaupan pitämiseen ja/tai kehittämiseen (M04.2) –toimenpiteiden rahoitusta lisätään
  - yrityksen investointituki muuhun kuin maataloustoimintaan maaseutualueilla (M06.4) - ja yhteistyö ja innovaatiot (M16) –toimenpiteiden rahoitusta vähennetään

Rahoitussuunnitelmaan tehtävät muutokset

	Julkinen rahoitus yhteensä	**Muutosesitys**	Julkinen rahoitus yhteensä muutoksen jälkeen	*josta EU:n rahoitusosuus*
M01. Koulutus ja tiedonvälitys	80 000 000	10 000 000	90 000 000	*37 800 000*
M04.2 Tuki maataloustuotteiden jalostukseen, kaupan pitämiseen ja/tai kehittämiseen	68 000 000	15 000 000	83 000 000	*34 860 000*
M06.4 Tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseksi ja kehittämiseksi	215 000 000	- 40 000 000	175 000 000	*73 500 000*
M07. Maaseudun palvelujen ja kylien kehittäminen	80 000 000	25 000 000	105 000 000	*44 100 000*
M10. Ympäristökorvaukset	1 656 331 757	88 000 000	1 744 331 757	*732 619 338*
M11. Luonnonmukainen tuotanto	326 000 000	26 000 000	352 000 000	*147 840 000*
M13. Luonnonhaittakorvaukset yhteensä	3 652 800 000	42 000 000	3 694 800 000	*701 820 000*
- EU-osarahoitteiset	1 785 000 000	-114 000 000	1 671 000 000	*701 820 000*
- kokonaan kansallisesti rahoitetut	1 867 800 000	156 000 000	2 023 800 000	
M16. Yhteistyö ja innovaatiot	160 000 000	- 10 000 000	150 000 000	*63 000 000*

Maaseutuohjelman tavoitteet ja toteuma

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014-2020 tavoitteet ja toteuma						
	Tavoitteet rahoituskaudelle 2014-2020(2023)	*josta Leader-ryhmien osuus*	Toteuma 31.12.2018 (päättyneet hankkeet)	*josta Leader-ryhmien osuus*	Toteuma 31.12.2018 (käynnissä olevat hankkeet*)	*josta Leader-ryhmien osuus*
Koulutukseen osallistuneet henkilöt	25 000 hlö	*5 000 hlö*	3 777 hlö	*398 hlö*	44 614 hlö	*855 hlö*
Investointitukea saaneet maatilat	7 000 tilaa		4 038 tilaa		1 026 tilaa	
Nuorten viljelijöiden aloitustukea saaneet	2 700 tilaa		495 tilaa		411 tilaa	
Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden jalostukseen, markkinoille saattamiseen ja kehittämiseen investoineet yritykset	550 yritystä	*50 yritystä*	213 yritystä	*35 yritystä*	107 yritystä	*18 yritystä*
Eläinten hyvinvoinnin edistämiseen sitoutuneet maatilat	4 500 tilaa		6 032 tilaa			
Neuvontaa saaneet maatilat	43 000 tilaa		16 699 tilaa			
- neuvontakäynnit (ei sis. tavoitteeseen)			n. 45 000 kpl			
Ympäristö- ja ilmastotoimiin sitoutuminen	83 % KMM:sta		90 %			
Luonnonmukaiseen tuotantoon sitoutuminen	16 % KMM:sta		13,1 %			
Yritysten perustaminen ja toiminnan kehittäminen	6 000 yritystä	*500 yritystä*	1 599 yritystä	*745 yritystä*	921 yritystä	*394 yritystä*
Luodut työpaikat	5 700 työpaikkaa	*1 700 työpaikkaa*	1 706 työpaikkaa	*617 työpaikkaa*	2 675 työpaikkaa	*877 työpaikkaa*
- lisäksi muut yritys- ja hanketoiminnassa luodut työpaikat (ei sis. tavoitteeseen)			676 työpaikkaa	*208 työpaikkaa*	345 työpaikkaa	*10 työpaikkaa*
- lisäksi myötävaikutetut työpaikat (ei sis. tavoitteeseen)			n. 45 000 työpaikkaa			
Hankkeet	3 910 hanketta	*3 000 hanketta*				
- palveluiden ja kylien kehittäminen	3 500 hanketta		1 539 hanketta	*1 459 hanketta*	720 hanketta	*644 hanketta*
- laajakaistahankkeet	100 hanketta		28 hanketta		26 hanketta	
- yhteistyötoimet	310 hanketta		179 hanketta	*74 hanketta*	260 hanketta	*45 hanketta*
- lisäksi koulutus- ja tiedosvälityshankkeet (ei sis. tavoitteeseen)			111 hanketta	*38 hanketta*	168 hanketta	*31 hanketta*

**Maksettu vähintään yksi välimaksu*

Teknisen avun 3. erän käyttösuunnitelma ja indikatiivisen käyttösuunnitelman muutos

Seurantakomitea 27.11.2019

Indikatiivisen käyttösuunnitelman muutoksen sisältö

- Kaikki edelliseen (2016) versioon tehdyt muutokset tehty punaisella
- Pääasiassa pieniä kustannuslajien välisiä muutoksia MMM:ssä ja Ruokavirastossa, hieman suurempia muutoksia Maaseutuverkostossa
- Suurin yksittäinen muutos on henkilötyövuosikiintiön nosto ELY-keskusten osalta 100 htv:llä ja Ruokaviraston osalta 10 htv:llä; rahoitus ei muutu
- Muutoksen syynä alun perin liian niukka htv-mitoitus tehtäviin nähden sekä htv:n arvioitua pienempi keskimääräinen kustannusarvio
- ELY-keskuskohtainen htv-jako perustuu tarvekartoitukseen ja tämänhetkiseen htv/€ käyttötilanteeseen
- 3. erän käyttösuunnitelma laadittu em. muutosten perusteella.

MAASEUTU.FI

Maaseutuohjelman arvioinnit
– Miten meni ja mitä opittiin?

27.11.2019 Seurantakomitea

Eero Pehkonen

II-vaiheen arvioinnit

- SPATIA, MDI ja TK-Eval: Maaseutuohjelma 2014–2020 – arviointi innovointi-, koulutus- ja yhteistyövaikutuksista
- PTT ja MDI: Maatalousalan kilpailukyky –arviointi
- SYKE ja Luke: Maaseutuohjelman maatalousluonnon monimuotoisuutta ja maisemaa edistävien toimenpiteiden arviointi
- Luke: Kasvihuonekaasu- ja ammoniakkipäästöjen, hiilensidonnan sekä vesien ja maaperän tilaa edistävien toimenpiteiden arviointi maaseutuohjelmassa
- MOTIVA: Maaseutuohjelma 2014-2020 Arviointi energiavaikutuksista
- Luke ja Levon: Selvitys maaseudun kehittämisohjelmien työllisyysvaikutuksista ja aluetaloudellisista vaikutuksista.
- MDI: Neuvontatoimenpiteen arviointi
- Kaskas Media: Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014–2020 viestinnän arviointi

Arviointien julkaisemisesta viestittiin

- MMM tiedotti:
  - Maaseutu muovautuu – uusiutuvan energian käytössä ja maatalousalan kilpailukyvyssä kehitystä 4.7.2019
- MMM, Luke ja Syke tiedottivat yhdessä:
  - Ravinteiden käyttö tehostunut ja peltomaiden eroosio vähentynyt 8.10.2019
  - Ravinteiden vähentäminen tehokkain ilmastotoimenpide 9.10.2019
  - Ympäristökorvaus on luonnon kannalta keskeisin osa maaseutuohjelmaa 9.10.219

HS pääkirjoitus 11.10.2019 *Pelloista nähdään muutakin kuin sato*

Ruoantuotantoa täytyy katsoa kokonaisuutena, mutta samalla pitää ymmärtää, millaisilla viljelytavoilla vähennetään esimerkiksi vesistöihin ja ilmastoon kohdistuvaa kuormaa yksittäisellä peltolohkolla.

Se taas vaatii tutkimusta, kokeiluja ja tiedon tehokasta hyödyntämistä. Tuoreet arviot maatalouden tukijärjestelmien vaikutuksista osoittavat, että viljelyä voidaan ohjata hyvään suuntaan. Monessa asiassa työ on kuitenkin vasta alussa.

PATRIK SKÖN, HELSINGFORS

LINUS LÅNG, HELSINGFORS

PUBLICERAD FÖR 28 DAGAR SEDAN.

DELA: f 177

Svenska Yles granskning visar att miljöersättningssystemet som ska minska utsläppen från jordbruket har tappat odlare på de områden där det vore viktigast att få med dem. Störst är avhoppen bland fjäderfäfarmare och just fjäderfädyngans fosforhalt är mycket hög.

Systemet går ut på att jordbrukarna följer bestämda miljövårdsföreskrifter mot ekonomisk ersättning.

Den största arealen åkermark som inte längre hör till systemet finns på samma områden där avrinningen till Östersjön redan länge varit problematisk, det vill säga Egentliga Finland.

- Jag vet många som är med i miljöersättningssystemet och missnöjda. Jag känner också många som har gjort som jag, nämligen lämnat miljöersättningssystemet, säger jordbruksföretagaren Jussi Rekola.

Politiikka

MMM:n raportti osoittaa: Ympäristökorvaus on vähentänyt ravinteiden käyttöä ja peltomaiden eroosiota

Politiikka 08.10.2019
Juhani Reku

Viljelijät ovat osallistuneet "kiitettävästi" maaseutuohjelman ympäristötoimiin.

SANNE KATAINEN

Arviointien suosituksista ja tulevaisuudesta

- 109 suositusta, joista:
  - 61 suositusta uuteen kauteen
  - 11 suositusta vain kaudelle 2014-2020
  - 14 molempia rahoituskausia
- 109 suosituksesta
  - 5 ei aiheuta muutoksia
  - 8 suositus on jo toimeenpantu
  - 39 aiheuttaa muutoksia
  - 43 seurataan/harkitaan
- Vaikuttavuuden osoittaminen vaikuttavuusindikaattoreiden nettomuutoksilla tulee olemaan entistä tärkeämpää -> vaikea tehtävä!

Mitä pitäisi kehittää nykyisessä ohjelmassa?

Ohjelmakausi 2014-2020

- **Neuvo**
  - Vipuun neuvontarahan reaaliaikainen seuranta.
  - Neuvojien täydennyskoulutuksista paremmin viestiä ja tietoa kohderyhmälle.
- **EIP**
  - Hankkeiden tuloksien esittelyyn panostusta ja monikanavaista viestintää.
- **Luomu**
  - Mitä keinoja olisi saada luomua intensiivisen viljanviljelyn peltovaltaisille alueille –> monimuotoisuusvaikutus paras
- **Koulutus ja tiedonvälitys**
  - Hankkeiden tuloksista tiedottaminen Maaseutuverkoston fokukseen kauden loppupuolella.

Mitä oppia uuden kauden suunnitteluun?

Tuleva rahoituskausi 1/4

- Maatalouden kilpailukyky
  - Ohjelman rahoituksen painopisteitä tulisi tarkastella uudelleen säilyttävien ja kehittävien toimenpiteiden välillä.
  - Rahoituksen myöntämiselle tulisi olla tiukemmat kriteerit ja kilpailukykyä parantavia tukia tulisi lisätä.
- Tasapainoinen aluekehitys
  - Suhteelliseen köyhyyteen kohdistuvat toimenpiteet tulisi kohdentaa edelleen nimenomaan harvaan asutulle ja ydinmaaseudulle. Esim. paikallisten toimijoiden rohkaisemista kehittämään Leader-hankkeita, jotka kohdistuisivat syrjäytyneisiin tai syrjäytymisvaarassa oleviin henkilöihin. Huomioitava yhteensovitus ESR:n kanssa.

Tuleva rahoituskausi 2/4

- **Neuvo & AKIS**
  - Miten neuvonnan piiriin saadaan eniten neuvontaa tarvitsevia tiloja?
  - Ryhmäneuvonnalle tarvetta, nykyinen toimintamalli kankea. Arvioitava myös missä vaiheessa oikeampi tapa olisi koulutushanke (M01)?
- **Koulutus ja tiedonvälitys (M01)**
  - Omarahoitusosuuden vaatimus koulutushankkeissa rajoittava tekijä
- **Yhteistyö (M16)**
  - Vähennettävä alatoimenpiteitä ja tukitasoja
  - Lisättävä neuvonnan ja tutkimuksen vuorovaikutusta -> läpileikkaava tavoite
- **EIP**
  - Ohjelman tavoitteita tukevia teemoitettuja hakuja.
  - Hankkeiden koordinointiin ja innostamiseen innovaatiotukea

Tuleva rahoituskausi 3/4

- **Ympäristökorvaus**
  - Monimuotoisuuspeltojen, perinnebiotooppien, luonnonlaitumien alan kasvattaminen.
  - Geenivarojen säilytystoimenpiteet tärkeitä, miten varmistetaan että kaikki uhanalaiset eläinrodut säilyvät ja geenit monipuolisesti tallessa.
  - Vaihtoehtoisia kasvinsuojelumenetelmiä edistettävä & viljelykiertoa.
  - Ravinteiden tehokas kierto kotieläintilojen ja kasvinviljelytilojen välillä.
  - Lannoitusrajoitukset hyvä.
  - Suojavyöhykkeiden parempi kohdentaminen.
  - Turvepeltojen viljelyyn liittyvät ympäristöhaasteet ratkaistava.
  - Tehokkaita välineitä peltomaan hiilipitoisuuden kasvattamiseen.

Tuleva rahoituskausi 4/4

- **Yritysrahoitus**
  - Tärkeä säilyttää maaseudun taloudellisen kehityksen turvaamiseksi.
- **Leader**
  - Tärkeä vahvistaa ja ketteröittää
- **Hyrrä**
  - Seuranta-aineiston laadunvarmistaminen hankkeiden, investointien ja yritysrahoituksen osalta kehitettävä niin, että saadaan järjestelmästä nykyistä paremmin tarvittavaa tietoa CAP:n tavoitteiden seurantaan.
  - Kehitettävä niin, että vastaa EIP-hankkeiden hakukriteereitä.

Seuraavaksi

- Leader-periaatteiden ja hallintomallin arviointi valmistuu joulukuussa 2019
- Maaseutuverkoston arviointi 2021
- Ohjelman yhteinen jälkiarviointi 2023+

- Koosteuutinen kaikista arvioinneista

https://www.maaseutu.fi/maaseutuverkosto/uutiset/uutiset-2019/maaseutu-muovautuu--maaseutuohjelma-vaikuttaa-koko-suomen-hyvinvointiin/

MAASEUTU.FI

Jotta voisimme hyvin.

www.maaseutu.fi/arviointi

Leader-ryhmien kehystarkistus

Maaseutuohjelman seurantakomitea 26.11.2019

Leaderin rahoituskehys 2014-2020

- Koko julkisen rahoituksen kehys 300 milj. € (EU 42 % + valtio 38 % + kunnat 20 %)
- Suuntaa antavissa rahoituskehyksissä v. 2015 kohdistettiin 272,982 milj. €.
- Kehystarkistuksissa kohdistettavaksi jätettiin 27 milj. €, josta EU:n ja valtion osuus 21,614 milj. €
  - 1. kehystarkistus 7,379 milj. € EU + valtio; jaetaan 2017 tilanteen mukaan
  - 2. kehystarkistus 12 milj. € EU + valtio; jaetaan 2019 tilanteen mukaan
  - Toimintarahan kehystarkistus 2,235 milj. € EU + valtio
- Kehystarkistusten tavoitteena on lisätä Leader-toiminnan vaikuttavuutta.

Hankerahoituksen lisäkehyksen kriteerit

Kriteeri	Max p.
1) Ryhmän hakema summa perusteluineen • Strategian toteumatilanne • Tavoitteet ja suunnitellut toimet • Omat strategiaa edistävät toimet	30
2) Toiminnan vaikuttavuus • Syntyneet työpaikat ja yritykset • Talkootyö • Uusien hakijoiden osuus • Teemahankkeiden määrä ja tuensiirronsaajien määrä • Muiden rahoituslähteiden hyödyntäminen	30
3) Taloudellinen ja hallinnollinen tehokkuus • Sidonta- ja maksuaste • Hakemusten käsittelyaika	25
4) Laatutyö, itsearviointi ja ELY-keskuksen lausunto	15

Hankerahoituksen toinen kehystarkistus

- 47 Leader-ryhmää haki lisää yhteensä noin 23,4 milj. € (EU + valtio); käytettävissä 12 milj. €
- Hakemukset pisteytettiin kriteerien perusteella: pistemääräksi tuli 30,9-76,8; keskiarvo 52,8
- Lisäkehystä myönnetään kaikille sitä hakeneille
- Lisäkehys per Leader-ryhmä 25 000-600 000 €; keskiarvo 255 000 €

Toimintarahan kehystarkistus

- 45 Leader-ryhmää haki lisää yhteensä noin 5,4 milj. € (EU + valtio); käytettävissä 2,235 milj. €
- Hakemukset arvioitiin kriteerien perusteella
- Lisäkehystä myönnetään 37 ryhmälle
- Lisäkehys per Leader-ryhmä 18 000-100 000 €; keskiarvo 60 000 €

Alustava suunnitelma: ryhmäkohtaiset luvut

		Yritys- ja hankerahoitus				Toimintaraha		
Ryhmän nimi	Pisteet kriteereistä	Ryhmän alkuperäinen suuntaa antava kehys (EU + valtio)	1. lisäkehys (EU + valtio)	Ryhmän hakema summa (EU + valtio)	Alustava suunnitelma 2. lisäkehyksesi (EU + valtio)	Ryhmän alkuperäinen suuntaa antava kehys (EU + valtio)	Ryhmän hakema summa (EU + valtio)	Alustava suunnitelma toimintarahan lisäkehykseksi (EU + valtio)
Karhuseutu ry	76,76	3 204 800	410 900	393 500	**299 000**	904 000	-	**-**
Seinäjoenseudun Kehittämisyhdistys LIIVERI ry	71,93	4 056 000	273 800	1 200 000	**600 000**	1 144 000	60 000	**20 000**
Kehittämisyhdistys Sepra ry	69,21	2 215 200	146 000	200 000	**200 000**	624 800	100 000	**100 000**
Oulujärvi LEADER ry	68,80	4 059 200	164 000	200 000	**200 000**	1 144 800	-	**-**
Piällysmies ry	67,97	2 246 400	153 400	740 000	**499 000**	633 600	252 000	**100 000**
Rajupusu Leader ry	64,60	2 424 000	-	375 000	**240 000**	684 000	125 000	**100 000**
Keskipiste-Leader ry	64,22	5 213 600	550 500	1 680 000	**600 000**	1 223 200	336 000	**20 000**
Maaseudun Kehittämisyhdistys Ravakka ry	64,02	2 642 400	261 800	827 000	**525 000**	744 800	160 000	**100 000**
Leader Tunturi-Lappi ry	62,19	2 340 000	-	149 000	**149 000**	660 000	55 000	**55 000**
Maaseudun Kehittämisyhdistys Mansikka ry	61,98	2 246 400	288 000	1 110 600	**600 000**	633 600	272 000	**100 000**
Kuudestaan ry	61,90	3 186 400	242 900	620 000	**381 000**	899 200	180 000	**20 000**
Nouseva Rannikkoseutu ry	61,65	3 070 400	165 800	400 000	**245 000**	865 600	40 000	**20 000**
JyväsRiihi ry	60,10	2 246 400	165 200	52 000	**52 000**	633 600	40 000	**40 000**
Keski-Karjalan Jetina ry	59,87	2 887 200	47 400	60 000	**60 000**	814 400	60 000	**20 000**
Rieska-LEADER ry	59,40	5 021 600	268 100	960 000	**565 000**	1 177 600	336 000	**20 000**
Päijänne-Leader ry	57,41	2 711 200	347 600	450 000	**256 000**	764 800	230 000	**100 000**
LounaPlussa ry	57,13	2 121 600	-	150 000	**150 000**	598 400	50 000	**50 000**
Kehittämisyhdistys Kalakukko ry	56,12	3 712 800	-	1 526 819	**600 000**	1 047 200	56 617	**20 000**
Aisapari ry	54,66	6 950 400	255 900	1 200 000	**600 000**	1 243 200	225 000	**18 000**
Aktiivinen Pohjois-Satakunta ry	54,57	4 417 600	219 300	1 000 000	**541 000**	1 246 400	100 000	**18 000**
Joensuun Seudun LEADER ry	54,26	4 084 000	142 500	480 000	**258 000**	1 152 000	88 000	**18 000**

		Yritys- ja hankerahoitus				Toimintaraha		
Ryhmän nimi	Pisteet kriteereistä	Ryhmän alkuperäinen suuntaa antava kehys (EU + valtio)	1. lisäkehys (EU + valtio)	Ryhmän hakema summa (EU + valtio)	Alustava suunnitelma 2. lisäkehyksesi (EU + valtio)	Ryhmän alkuperäinen suuntaa antava kehys (EU + valtio)	Ryhmän hakema summa (EU + valtio)	Alustava suunnitelma toimintarahan lisäkehykseksi (EU + valtio)
Suupohjan Kehittämisyhdistys ry	52,73	5 103 200	107 400	680 000	**356 000**	1 200 800	120 000	-
Ykkösakseli ry	52,54	3 476 800	-	280 000	**146 000**	980 800	70 000	-
Kehittämisyhdistys SILMU ry	52,31	2 621 600	-	828 000	**430 000**	739 200	240 000	**100 000**
Pirkan Helmi ry	52,02	2 197 600	281 800	135 112	**70 000**	620 000	45 200	**45 000**
Koillismaan Leader ry	51,53	2 596 800	34 100	180 000	**92 000**	732 800	50 000	**50 000**
Oulun seudun Leader	50,82	5 766 400	491 800	500 000	**252 000**	1 265 600	200 000	-
Leader Pyhäjärviseutu ry	50,20	1 822 400	114 100	300 000	**150 000**	513 600	125 000	**100 000**
Vaara-Karjalan LEADER ry	47,59	3 514 400	166 500	313 512	**148 000**	992 000	35 000	-
Veej'jakaja ry	47,57	3 744 000	-	400 000	**189 000**	1 056 000		-
Vesuri-Ryhmä ry	46,74	2 246 400	209 600	340 000	**158 000**	633 600	155 008	**100 000**
ETPÄHÄ ry	46,67	2 246 400	117 700	300 000	**139 000**	633 600	80 000	**80 000**
Varsin Hyvä ry	46,18	2 452 800	220 400	200 000	**92 000**	692 000	100 000	**100 000**
YHYRES-Kyrönmaan Kehittämisyhdistys ry	45,05	2 372 000	-	436 176	**195 000**	668 800	123 024	**98 000**
Varsinais-Suomen jokivarsikumppanit ry	44,73	2 969 600	-	200 000	**89 000**	837 600	120 000	-
Elävä kainuu LEADER	44,65	2 279 200	292 200	510 200	**226 000**	642 400	128 000	**100 000**
Aktion Österbotten rf	44,52	7 562 400	483 400	1 200 000	**530 000**	1 334 400	224 000	-
Perityiset ry	43,72	2 973 600	-	250 000	**109 000**	838 400	50 000	-
Maaseutukehitys ry	43,46	2 246 400	155 800	157 536	**68 000**	633 600	88 000	**88 000**
Peräpohjolan Leader ry	41,61	3 141 600	-	429 575	**177 000**	886 400		-
Outokaira Tuottamhan ry	40,87	2 534 400	-	615 000	**249 000**	714 400	83 000	**83 000**
Kantri ry	40,28	2 935 200	315 800	250 000	**100 000**	828 000	24 800	-
I samma båt- samassa veneessä rf	39,42	2 246 400	-	168 000	**66 000**	633 600	47 000	**47 000**
PoKo ry	39,33	2 246 400	-	350 000	**137 000**	633 600	98 500	**78 000**
Pomoväst rf	38,58	2 246 400	-	240 000	**92 000**	633 600	60 000	**60 000**
Linnaseutu ry	38,16	2 246 400	-	249 600	**95 000**	633 600	70 400	**66 000**
Eteläisen maaseudun osaajat EMO ry	30,86	2 246 400	-	80 000	**25 000**	633 600	80 000	**45 000**
Joutsenten Reitti ry		3 829 600	-	-	-	1 008 000	-	-
Pohjois-Kymen kasvu ry		2 840 000	-	-	-	800 800	-	-
Leader Länsi-Saimaa ry		2 246 400	89 000	-	-	633 600	-	-
Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry		2 246 400	-	-	-	633 600	64 000	**37 000**
Ylä-Savon Veturi ry		3 296 800	-	-	-	930 400	-	-
Leader Viisari ry		3 801 600		-	-	1 072 000	-	-
Pohjoisimman Lapin LEADER ry		5 267 200	196 300	-	-	1 235 200	185 600	**19 000**

Yhteenveto

- Tuloksista, hyvästä työstä ja toiminnan kehittämisestä palkitaan nyt enemmän kuin aikaisemmilla kausilla.
- Kehystarkistuksessa saatiin hyvä kokonaiskuva Leader-ryhmien tilanteesta monesta eri näkökulmasta – esim:
  - Ryhmillä on erilaisia rooleja: aluekehittäjänä ja verkostojohtajana toimiminen on vahvistunut, mutta osa toimii kapeammin rahoittaja-roolissa
  - Innostus oman alueen kehittämiseen ja aktivointiin välittyy monista hakemuksista, mutta osa vaikuttaa passiivisemmilta
  - Eri suuruiset ja eri puolilla maata sijaitsevat ryhmät pärjäsivät hyvin näillä kriteereillä
  - Uusien hakijoiden osuus on kaikilla suuri; keskimäärin 76 %
  - Teemahankkeita keskimäärin 3 per ryhmä; vaihtelua paljon
  - Monet ryhmät ovat hyödyntäneet hienosti myös mm. ESR- ja Erasmus-rahoitusta
- Kehystarkistus on ollut oppimisprosessi koko Leader-ketjussa ja antaa hyviä eväitä tulevan kauden suunnitteluun.
- Prosessi on vaativa ja työläs ja sitä on tarpeen keventää tai ainakin miettiä suhteessa jaettavissa olevaan rahamäärään.

MAASEUTU.FI

Maaseutuohjelman viestintä vuonna 2020

Seurantakomitea 27.11.2019

Meri Kiikkala

Viestintä vuonna 2020

Sujuva siirtyminen vanhasta rahoituskaudesta uuteen

Vaikuttavuus ja tulokset

Ilmasto

Viestintä vuonna 2020 – tavoitteet

- Päätavoitteena tukea sujuvaa siirtymistä vanhasta rahoituskaudesta uuteen
  - Viestitään maaseudun kehittäjille sekä suurelle yleisölle

Kohderyhmänä maaseudun kehittäjät

- **Tieto ohjelman rahoitusmahdollisuuksista tavoittaa tuensaajat**
- **Sujuva siirtyminen vanhasta rahoituskaudesta uuteen**

Kohderyhmänä suuri yleisö

- **Tieto ohjelman rahoitusmahdollisuuksista tavoittaa tuensaajat**
- **Tieto maaseutuohjelman rahoituksen vaikutuksista varsinkin ilmastonmuutoksen hillinnässä kasvaa**
- **Viestintäverkosto vahvistaa viestiä rahoituksen vaikutuksista**

Viestintä vuonna 2020 – tavoitteet

1. Tieto ohjelman rahoitusmahdollisuuksista tavoittaa tuensaajat

- **Viestintäverkosto markkinoi ja kohdentaa viestinsä tuensaajille**
  - Esimerkiksi yritystukia ja neuvontaa markkinoidaan etenkin niillä alueilla, joilla niiden käyttö on ollut vähäisempää.

- **Maaseutuohjelman viestintäverkosto keskeisessä roolissa** tiedon välittämisen suhteen.

Viestintä vuonna 2020 – tavoitteet

2. Sujuva siirtyminen vanhasta rahoituskaudesta uuteen

- **Tulevan EU-rahoituskauden muutoksista** kerrotaan aktiivisesti ja säännöllisesti.
- **Kohderyhmänä**: hallinto ja maaseudun kehittäjät.

Viestintä vuonna 2020 – tavoitteet

3. Tieto maaseutuohjelman rahoituksen vaikutuksista varsinkin ilmastonmuutoksen hillinnässä kasvaa

- **Ohjelman tuloksista ja vaikutuksista viestitään ennakkoluulottomasti, monipuolisesti ja kansalaista lähellä.**
  - Hyödynnetään arvioinnit ja seurantatiedot
  - Maaseutuparlamentti 2020 -tapahtuma tukee maaseutuohjelman vaikuttavuusviestintää.

- **Ohjelman vaikutuksista kerrotaan myös ilmastokärjellä**
  - Vuoden 2019 ilmastoaiheisia viestintäkampanjoita kehitetään ja jatketaan.
  - Suuri yleisö eli kansalaiset kohderyhmänä.

Viestintä vuonna 2020 – tavoitteet

4. Viestintäverkosto vahvistaa viestiä rahoituksen vaikutuksista

- **Vaikuttavuudesta viestiminen vaatii paikallista ja alueellista tietämystä** sekä taitoa kohdentaa vaikutukset alueelliselle tasolle.
  - Viestintäverkoston osaamista vahvistetaan tarjoamalla koulutusta ja mahdollisuuksia hyvien käytäntöjen jakamiseen ja vertaistukeen. Viestintäverkosto korostaa viestinnän merkitystä ja kannustaa hanketoimijoita, hallintoa ja sidosryhmiä panostamaan ohjelmasta ja sen vaikutuksista viestimiseen.
- **Haasteena rahoituskausien vaihteessa:** osa viestintähankkeista päättyy. Uusien viestinnällisten hankkeiden valmistelu tärkeää - alueellisen viestinnän merkitys korostuu rahoituskausien muutosvaiheessa.
- **Viesti menee parhaiten läpi, kun siinä on sekä valtakunnallinen että alueellinen näkökulma**. Maaseutuohjelman koordinaatiohankkeiden ja alueellisen viestintäverkoston kanssa jatketaan vaikutuksista viestimistä.

Viestinnän arviointi

Kaskas Media: Kehitysehdotukset maaseutuohjelman viestintään

Maaseutuohjelman viestintä yleisesti:

1. Strategisten linjausten jämäköittäminen
2. Viestinnän tavoitteiden tarkentaminen
3. Rautalankamalli yhteiseen käyttöön

Kohderyhmien parempi tavoittaminen:

4. Kohderyhmien tarkentaminen viestintäsuunnitelmaan
5. Yritysten tavoittamiseen enemmän panoksia
6. Alueilla työskentelevät asiantuntijat ja neuvojat on pidettävä ajan tasalla
7. Analytiikan ja seurannan kehittäminen
8. Lisää rahaa ja koordinaatiota sosiaalisen median näkyvyyteen

Kaskas Media: Kehitysehdotukset maaseutuohjelman viestintään

Viestintäverkoston yhteistyön kehittäminen

9. Viestintää täytyy suunnitella yhdessä
10. Viestijöiden tarpeet on tehtävä näkyviksi, jotta niihin voidaan vastata
11. Viestinnän materiaalipankki kuntoon
12. Sisäiseen viestintään tarvitaan uusia kanavia
13. Aikaa alueiden viestinnän suunnitteluun
14. Pysyviä viestintäresursseja alueille
15. Avoin hanketietokanta palvelee viestijöitä ja tuen hakijoita

Vaikuttavuuden valjastaminen viestinnän tueksi

16. Pohja tulosten ja vaikuttavuuden seurantaan
17. Vaikuttavuus ja sen mittaaminen on määriteltävä jo viestinnän tavoitteissa
18. Mediaviestintään kannattaa panostaa

Viestinnän arviointi: Viestintä edellistä ohjelmakautta suunnitelmallisempaa

- **Viestintäverkoston jäsenet kuvaavat ohjelmaviestintää tavoitteellisemmaksi, ammattimaisemmaksi ja suunnitellummaksi** kuin vielä ohjelmakauden alussa.
- **Vuositason viestinnän tavoitteet ja suunnitelmat tarkentuneet.** Viestintää on arvioitu vuosittain, vaikka arvioinnin mittareissa on vielä kohennettavaa.
- Viestintäverkosto on kehittynyt hyödylliseksi osaksi jokaisen viestijän työtä, ja **verkostomallinen toimintatapa on vakiintunut osaksi maaseutuohjelman viestintää.**

Viestinnän arviointi – eväitä tulevalle rahoituskaudelle

- **Strategisten linjausten jämäköittäminen**
- **Viestinnän tavoitteiden tarkentaminen:** Ratkaistava, minkä asian tunnettuutta viestinnällä halutaan edistää? Kenen pitää tuntea maaseutuohjelma kokonaisuutena ja kenelle riittää ymmärrys pienemmästä osa-alueesta?
- **Kohderyhmien tarkentaminen viestintäsuunnitelmaan:** Termi “maaseutu” on osalle kohderyhmistä hankalampi kuin toisille - millaisilla kärkiviesteillä ryhmiä lähestytään?
- **Pysyviä viestintäresursseja alueelle**
- Hallintoviranomaisten Ruokavirastosta ja ministeriöstä tulee rakentaa **yhteiset raamit hankkeiden tulosten ja vaikuttavuuden seurantaan**

Viestinnän kampanjat

Tee Se Suomessa –kattavuus verkkosivuilla

- Kaikkiaan kävijöitä noin 34 000
- Matkailumaakunnat-sivu oli selkeä suosikki

Yleiskatsaus

Kampanjan tulos

Arvioitu ennen kampanjaa:
Kattavuus 1000–4300 /pvä
Klikit 14–57 /pvä

Toteutunut (kampanjan kaikki postaukset laskettuna yhteen):
Kattavuus 3925 /pvä
Klikit 243 /pvä
Mainosnäytöt 16 965 /pvä

- **Tulokset / budjetti 4 000 €**
  - Linkin klikkauksia yhteensä 14 343 (joista 8 656 oli yksittäistä käyttäjää).
  - Kokonaiskampanjan kattavuus yhteensä 231 608 (yksittäistä henkilöä) tavoitettua!
  - Mainosnäytöt yhteensä 1 000 968
  - Jokainen tavoitettu henkilö nähnyt mainossisältöä keskimäärin 4,32 kertaa
  - Instagramissa yli 960 #teesesuomessa –merkittyä kuvaa, määrä kasvaa edelleen.
- **Videomainokset**
  - 1 400 € budjetilla linkin klikkauksia 3 866 (joista 2 121 yksittäistä käyttäjää) ja yhteensä 271 542 näyttöä.

Huomioita kampanjasta ja kehitettävää

- Asia kiinnostaa kohderyhmää (kohdennus toimii), kun ihmiset klikkaavat uudelleen samaa mainosta. Tämä kertoo, että kohderyhmä oli kiinnostunut ja palasi materiaalin pariin.
- Mainosryhmien potentiaalinen kohderyhmä kampanjan kohdennuksilla oli noin 1 200 000 henkilöä. Mainonnan kattavuutta olisi voitu lisätä budjettia kasvattamalla.
- Uutena lähestymistapana harkittavaksi alueellinen kohdentaminen ja sisältö.
- Lyhyt kampanja toimii paremmin, sillä heti kun samankaltaisia postauksia jatketaan, click through rate (CTR, eli klikkausprosentti) alkaa pienenemään.
  (= Kun kiinnostuneisuus lopahtaa, momentum menetetään!)

Puhdas **valintakysymys.**

maaseutu.fi/puhdasvalintakysymys

Puhdas valintakysymys somessa

- Rahalla ostettu näkyvyys:
  - Mainosten näyttökerrat: 586 448 kpl
  - Kattavuus 200 269 käyttäjää
  - Videon näyttökertojen määrä (15 sekuntia -100%) 36 196 kpl
  - Videotoistojen aloitukset: 448 466 kpl
  - Julkaisujen reaktiot: 3838 kpl (tykkäykset yms.)
  - Julkaisujen kommentit: 296 kpl

- Orgaaniset postaukset ovat myös keränneet runsaasti jakoja ja kommentteja. Postauksiin on kommentoitu paljon kotimaisuuden merkitystä ruokavalinnoissa.
- **FB-sivun reaktiot, kommentit ja jaot ovat saaneet myös sivuhistorian ennätyksen.** Tämä on siis Maaseutu.fi:n Facebook-sivun kokonaistilanne, ei pelkästään Rookien videot.

Maaseutu.fi ja sosiaalisen median kanavat

Maaseutu.fi:ssä syksyn aikana kävijöitä yhteensä 61 655 (1.9.-26.11.2019)

- Maaseutuverkoston puolella 18 800 kävijää
  - Suosituimmat osiot Tuenhakijalle sekä Maaseutuohjelma
- Tarinapuolella 9300 kävijää

  Top3 (muut kuin Puhdas valintakysymys –kampanjan sisällöt)
  - Kuorttisen luomukanala 1230
  - Ilmastofiksu kuivuri säästää viljelijän aikaa viljan laadusta tinkimättä 1000
  - Ihanaa, että he ovat täällä 900
- Tee se Suomessa –kampanjan sivuilla 4500 kävijää (varsinaisen kampanjoinnin jälkeen)

Maaseutu - Tilaa elämälle
28. lokakuuta kello 10.58 ·

Mieletön tarina! Hyvällä säkällä on taatusti osansa menestyksessä, mutta kyllähän se tuote ja itse tekeminen taitavat viime kädessä avata tien menestykseen, Kuorttisen luomukanalassa ollaan nyt vähän vaatimattomia 😊🐔

"- Pääsimme säkällä muun muassa Stockmannille, kun Aki Kuorttinen oli oikeassa paikassa oikeaan aikaan, hän sanoo.

- Meillä ei ollut mitään valmiina, ei edes laatikoita. Eikä tiedetty, miten ne munat kuljetetaan Helsinkiin.... Näytä lisää

MAASEUTU.FI
Kuorttisen luomukanala rokkaa munamarkkinoilla
Lue lisää

12 714 Tavoitetut henkilöt

819 Reaktiot, kommentit ja jaot

728 Tykkää	232 Julkaisussa	496 Jaoissa
33 Ihastu	16 Julkaisussa	17 Jaoissa
2 Haha	0 Julkaisussa	2 Jaoissa
13 Vau	6 Julkaisussa	7 Jaoissa
1 Surullinen	1 Julkaisussa	0 Jaoissa
12 Kommentit	5 Julkaisussa	7 Jaoissa
30 Jaot	30 Julkaisussa	0 Jaoissa

1 320 Julkaisujen klikkaukset

0 Kuvien näyttökerrat	594 Linkin klikkaukset	726 Muut klikkaukset

Maaseutu - Tilaa elämälle
11. marraskuuta kello 14.51 ·

😍

"Ajatus vaihtovuodesta syntyi, kun perhe vietti joulua Lapissa. Inari Fernández alkoi miettiä, voisiko Lapissa hänet valtaava hyvä ja rauhallinen olo olla pitempiaikaisempi olotila. Muutto Vuojärvelle onkin mullistanut perheen elämän.
- Yksi ystävistäni kertoi vasta, ettei ole ikinä nähnyt meidän perhettä näin onnellisena. Meistä kuulemma huokuu onni. (--)

Mietimmekin, onko kohta maaseudulle ja Lappiin tunkua, kun someseuraajat aikuistuvat tai jo aikuistuneet rohkaistuvat toteuttamaan unelmiaan. (--)

Lopullinen päätös lähteäkö vai jäädä, syntyy aikanaan. Siihen vaikuttaa tietenkin myös se, mikä on työtilanne. Nyt ollaan kuitenkin tässä ja vuotta on vielä paljon jäljellä. Tarmon kommentti kiteyttää kaiken:
- Aina kun kuljen tästä ohi mietin, että on ihanaa, että he ovat täällä."

MAASEUTU.FI
"Ihanaa, että he ovat täällä"
Inari Fernández on haastattelupäivänä asunut Vuojärvellä...
Lue lisää

12 638 Tavoitetut henkilöt

278 Reaktiot, kommentit ja jaot

241 Tykkää	224 Julkaisussa	17 Jaoissa
26 Ihastu	26 Julkaisussa	0 Jaoissa
0 Kommentit	0 Julkaisussa	0 Jaoissa
11 Jaot	11 Julkaisussa	0 Jaoissa

943 Julkaisujen klikkaukset

0 Kuvien näyttökerrat	793 Linkin klikkaukset	150 Muut klikkaukset

KIELTEINEN PALAUTE

0 Piilota julkaisu	0 Piilota kaikki julkaisut
0 Ilmianna roskapostina	0 En tykkääkään sivusta

Kävijätietotoiminta ilmoitetaan mainostilin Yhdysvaltojen länsirannikon aikavyöhykkeen (PDT) mukaan. Mainostoiminta ilmoitetaan mainostilin aikavyöhykkeen mukaan.

Muista sisällöistä mm. Kennelliitto tarjoili meille huiman, monisivuisen koosteen siitä, miten maaseuturahaston mahdollisuuksia on koira-alalla hoksattu hyödyntää!

Twitter 1.9.-26.11.2019

Maaseutu.fi @MaaseutuFi · 21. lokak. Hoi sinä maatalousalan ihminen, mieleltäsi tulevaisuuden tuottaja, kokoa kaltaisesi yhteen! Me vauhditamme tilaisuuden järjestämistä 1500 eurolla 🚜 **#maaseutufi #maatalous #tuottaja #tulevaisuus** maaseutu.fi/maaseutu/yritt… pic.twitter.com/GyblcY3DMm Näytä twiittaustoiminta	4 066	58	1,4 %	Mainosta
Maaseutu.fi @MaaseutuFi · 10. lokak. Mikä on arviointien tarkoitus - miksi niitä tehdään? Vastauksen antaa **@EU_Commission**'in Kai Heikkilä: Lyhyesti ja karkeasti sanottuna - arvioinneilla pystytään kertomaan, mitä hyötyä EU:sta on jäsenmaille. EU **@mmm_fi** **#maaseutufi #EU** pic.twitter.com/5zOe5f798e Näytä twiittaustoiminta	2 700	38	1,4 %	Mainosta
Maaseutu.fi @MaaseutuFi · 28. lokak. Maaseutuverkoston ensi vuoden toiminnan suunnittelu on vauhdissa. Tule mukaan keskusteluun ja kerro omat ideasi 18.11.2019 mennessä Viima-alustalla siitä, mitä kaikkea verkostotoiminta voisi pitää sisällään vuonna 2020. **#maaseutufi #maaseutuverkosto** maaseutu.fi/maaseutuverkos… Näytä twiittaustoiminta	2 656	26	1,0 %	Mainosta
Maaseutu.fi @MaaseutuFi · 23. syysk. Lurautatko kahviisi maitoa? Onko se kotimaista? Suomi ei pärjää määrällä, siksi panostamme laatuun. Mitä sinulle merkitsevät **#luomu**, laatu ja alkuperäisyys? youtube.com/watch?v=I7NPGC… **#puhdasvalintakysymys #maatalous #maaseutufi** Näytä twiittaustoiminta	2 470	29	1,2 %	Mainosta
Maaseutu.fi @MaaseutuFi · 3. syysk. Leader-rahoitusta saaneet yritykset porskuttavat! Jo pienillä investoinneilla syntyy uusia työpaikkoja: yksi uusi työpaikka maaseudun pienyritykseen maksoi noin 5800 euroa julkisia varoja. **#maaseutufi #työllisyys #yrittäjä #yritys #uskallustakasvuun** maaseutu.fi/maaseutuverkos… Näytä twiittaustoiminta	2 444	62	2,5 %	Mainosta

maaseuturahasto

MAASEUTU.FI

Jotta voisimme hyvin.

www.maaseutu.fi

MAASEUTU.FI

Maaseutuverkoston ajankohtaiset

Seurantakomitea 27.11.2019

Taina Vesanto

Suomen älykkäin kylä -kilpailu

- Älykkäät kylät -kasvupolku lanseerattiin Lokaalissa Kauhavalla 23.-25.8. Kylille on lähetetty ohjeita kasvupolkuun myös videolla.
- Smart Villages kiitosrata 1: Kasvupolun ensimmäinen sparraustilaisuus 23.11.
- Kylillä mahdollisuus käyttää koulutuksen palvelupakettia ja saada oma sparraaja myös kylälle. Sitä ennen kylän on kuitenkin lopullisesti ilmoitettava, **mitä** aikovat kilpailuaikana vielä kehittää.
- Kilpailua on jatkettu 2020 kesäkuun loppuun saakka. Palkitsemiset suoritetaan Maaseutuparlamentissa 2020.

Älykkäät kylät -työryhmä

www.älykäskylä.fi, Älykäs kylä -fb

Toimintaa 2019

- Työryhmän kokoukset: 17.1.(Pasila), 14.3.(4H), 6.6. (Kajaani), 23.8. (Kauhava), 1.10. (Koli)
- Älykäs kylä –seminaarit: 6.6 Kajaani/Kainuu (digitasaatio-teema), 1.10.2019, Koli/Lieksa/Pohjois-Karjala (älykkyys & monipaikkaisuus)
- Älykäs kylä -työpajapäivä, Lokaali 23.8.2019 (digi, neuvonta, liikkuminen, opetus, nuoret)
- Osallistuttu eri kokoonpanoilla CAP27-työpajoihin sekä Älykäs kylä –kilpailukylien sparraamiseen alueilla
- Rajaton verkosto –semi 5.6. (Kajaani), Pohjois-Savon liikennepalveluneuvottelut 11-12.6. (Tervo, Suonenjoki), International Transport Forum 22.-24.5.2019 (Leipzig), Leader-työpajat 10.9. (Kotka) ja 5.10. (Uurainen) + Kaupunkitutkimuksen päivät, Maaseutututkijatapaaminen, Kuntamarkkinat, maantieteen päivät, kylätoiminnan neukkarit…
- ENRD Thematic group on SV 19.-20.11.(Kanta-Häme), Älykkäin kylä –kisan kiitoratapäivä 23.11.

Toimintaa 2020

- Helmikuulle suunnitteilla kuituverkkotyöpaja Joroisille, Pohjois-Savoon. Kiinnostuksen mukaan optio useammallekin pajalle (yhteistyössä usean toimija kanssa)
- Helmi/maaliskuulla Älykäs kylä -semi III Kanta-Hämeessä/Pirkanmaalla. Lasten ja nuorten teemalla.
- The 6th Nordic Conference for Rural Research 11.-13.5.2020, Tahko. Sessio otsikolla: What is the role of Smart Villages within the modern Nordic rural context?
- Loka/marraskuu 2020 Älykäs kylä -semi IV/innovaatioleiri Etelä-Pohjanmaalla liikenne & liikkuminen -teemalla
- SuomiAreena(?), Kuntamarkkinat, Maaseutuparlamentti, kylätoiminnan neukkarit, työryhmän kokoukset….

Tulevaisuuden tuottajat -työryhmä

- Tavoitteena on uusien (nuorten) innostaminen maaseutuyrittäjyyden ja maatalousyrittäjyyden pariin, sekä nykyisten toimijoiden toimintaedellytysten parantaminen osaamista kehittämällä.

  https://www.maaseutu.fi/tulevaisuudentuottajat

- Koordinaattori vaihtunut Kaisa Pethmanista Juho Lapattoon (Pro Agria).

- Viestintätoimena teetetty juttuja nuorista, tulevaisuuteen tähtäävistä maatalousyrittäjistä, viestinnän sprinttiviikko oli elokuussa

- Palvelupaketit: hyväksyttiin 16 kappaletta 1500 euron palvelupaketteja innovatiivisten, maatalousyrittäjyyttä edistävien tilaisuuksien järjestämiseen.

- Muut toimet 2019: Okra, Viron Avatud Talude –tapahtumassa vierailu ja teknologia- ja digihankkeiden hanketreffit 26.11.

Rent a Rural Finn

https://www.maaseutu.fi/en/rentafinn/

- Kehitetty Euroopan maaseutuverkoston Networx-tilaisuuteen, mutta laajennettu sosiaaliseen mediaan
- EU-kansalaisilla oli mahdollisuus hakea ja voittaa matka Suomeen, mailman onnellisimpaan maahan, maaseudun onnellissuusoppaan vieraaksi. “Learn from the best”
- Irlantilais-italialainen Brysselissä asuva Fiona Lally saapui elokuisena viikonloppuna Inariin onnellisuusopas Timon vieraaksi

  https://www.maaseutu.fi/maaseutuverkosto/uutiset/uutiset-2019/seuraa-fionan-matkaa-lappilaiseen-maaseutu-suomeen/
- Fiona jakoi kokemuksiaan suomalaisesta maaseudusta, luonnosta ja lähiruuasta sosiaalisessa mediassa. Lisäksi hän tekee podcast-haastattelun Timosta ja videoita. Fionan matkasta ja sen opeista tulossa kooste, jota markkinoidaan kv-verkostoille.

Rakennetukien kesäpäivät 4.-6.6.

- Jyväskylään kokoontui 127 ELY-keskusten virkamiestä ja neuvojaa keskustelemaan ja kuulemaan rakennetukien ajankohtaisia asioita
- Retkipäivänä tutustuttiin 600 lehmän navettaan, hyönteiskasvatushankkeeseen, Äänekosken biotuotetehtaaseen ja Valtran tehtaaseen
- Yrittäjien puheenvuoroja kuultiin Osuuskunta Maitosuomelta, Atrialta ja Jukolan Juustolta

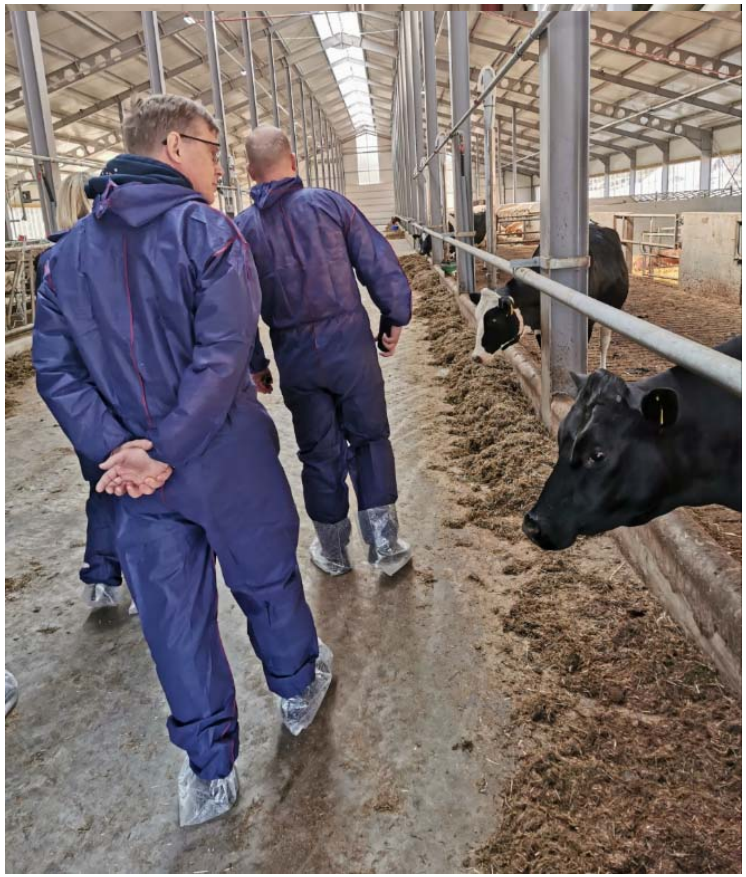

YTA johtajien tapaaminen 29-30.8.

- Kuntien maaseutuhallinnon YTA-johtajat kokoontuivat Ruokaviraston tiloihin Seinäjoelle, tähtäimenä parempi toimeenpanon laatu ja yhteistyö Ruokaviraston ja MMM:n kanssa

- MMM:n ja Ruokavirastojen ajankohtaisten asioiden lisäksi tilaa annettiin myös keskusteluille: perjantai-aamun työpajassa pohdittiin, miten tukihakuoppaat pitäisi tulevalle kaudelle rakentaa, jotta tiedon löytäminen olisi mahdollisimman helppoa

- Tapaaminen päättyi vierailuun Kauhajoen Ruokamessuilla

Osta tilalta –päivä 14.9.

- Osta tilalta -päivä kannustaa suomalaisia tuottajia järjestämään avoimien päivän tilallaan tai puutarhassaan.
- Tarkoitus on tavoittaa uusia ja vanhoja asiakkaita sekä markkinoida omaa tilaa ja tuotteita. Samalla järjestettävä Makumatka Maalle -teemapäivä kutsuu kävijät tutustamaan maaseudun matkailuyritysten tarinoihin.
- Mukana reilut 200 maatilaa ja maaseutumatkailutilaa tänäkin vuonna.
- Palautekysely mukana olleille tiloille on lähtenyt. Vastausten perusteella tehdään mahdollisia muutoksia ensi vuoden tapahtumaan.

Maaseudun yritysrahoituksen verkostofoorumi

– Yritysrahoituksen vaikuttavuus nyt ja tulevaisuudessa sekä yliyön opintomatka eteläsavolaiseen maaseutuyrittäjyyteen

- 24.9. seminaarissa kuultiin, mitä maaseudun yritysrahoituksella on saatu aikaan EU-ohjelmakaudella 2014-2020.
- Seminaarin jälkeen oli yliyön opintomatka eteläsavolaiseen yrittäjyyteen. 10 vuotta sitten järjestettiin vastaavanlainen opintomatka. Kävimme katsomassa, mitä yrityksille kuuluu tänään?

Maaseutuverkoston tapahtumia

10.10.	Maaseutuohjelman väliarviointiseminaari	Helsinki
21.10.	Euroopan verkostojen ohjausryhmä	Puola
22.10.	Hyvinvointityöryhmän seminaari	Helsinki
30.-31.10.	Leader-ajankohtaispäivät	Vantaa
4.11.	Vaikuttavuuden arvioinnin koulutuspäivä EIP-, koordinaatio-, ja valtakunnallisille hankkeille	Helsinki
13.11. 14.-15.11.	Maksajavirastotapaaminen, maaseutuverkostotyöpaja Leader-työpaja: arvioinnin havainnoista kohti tulevaa kautta	Helsinki Laiva
19.-20.11.	ENRD:n Smart Villages –työryhmän tapaaminen	Häme

23.11.	Smart Villages -kiitoratapäivä	Tampere
26.11.	Digi- ja teknologiahankkeiden hanketreffit	Seinäjoki
2.-4.12.	Viestintäverkoston opintomatka	Bryssel
10.12.	Leader-talouskoulutus	
11.-12.12.	Finsk-Svensk erfarenhetsbyte kring offentliga måltider	Helsinfors
16.12.	Assembly	Bryssel
20.12.	Maaseutuverkoston ohjausryhmän kokous	Helsinki

MAASEUTU.FI

Jotta voisimme hyvin.

www.maaseutu.fi

Rakennerahastojen tilannekatsaus

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014-2020 seurantakomitean kokous

27.11.2019 Helsinki

Harri Ahlgren
Työ- ja elinkeinoministeriö,
Alueet ja kasvupalvelut -ryhmä

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa EU:lta 2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Ohjelmakausi 2014 - 2020

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa EU:lta 2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Rakennerahasto-ohjelman edistymistilanne 25.11.2019

Toimintalinja		Kehys, euroa*	Hankkeita käynnis-tynyt	Julkinen rahoitus 25.11.2019			
				Varattu		Maksettu	
				Euroa	Varattu kehyksestä	Euroa	Maksettu kehyksestä
1	Pk-yritystoiminnan kilpailukyky (EAKR)	642 560 018	3 378	555 311 831	86,4 %	310 206 850	48,3 %
2	Uusimman tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen (EAKR)	844 818 290	2 155	713 006 481	84,4 %	400 862 482	47,4 %
3	Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus (ESR)	467 093 656	762	359 173 841	76,9 %	217 475 485	46,6 %
4	Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen (ESR)	330 118 988	696	303 803 524	92,0 %	171 033 368	51,8 %
5	Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta (ESR)	200 072 114	362	153 636 750	76,8 %	101 506 172	50,7 %
6	Tekninen tuki (EAKR)	51 929 034	15	42 954 920	82,7 %	24 308 567	46,8 %
7	Tekninen tuki (ESR)	33 837 102	3	35 586 455	105,2 %	26 843 216	79,3 %
Yhteensä		**2 570 429 202**	**7 371**	**2 163 473 802**	**84,2 %**	**1 252 236 140**	**48,7 %**
EAKR		1 539 307 342	5 548	1 311 273 232	85,2 %	735 377 899	47,8 %
ESR		1 031 121 860	1 823	852 200 570	82,6 %	516 858 241	50,1 %

*) Kehyksessä on huomioitu suoritusvaraus sekä seurantakomitean 5.6.2019 hyväksymät rahoituskehyksen muutokset

Vähähiilisyyttä edistävien EAKR-hankkeiden osuus TL1+TL2:n

- hankkeista: 20,4 % (1 130 kpl)
- julkisista varauksista: 25,1 % (318,0 M€)
- julkisista maksatuksista: 20,7 % (147,2 M€)

Pohjoisen harvan asutuksen kehys (TL1+TL2):

- 1 745 hanketta
- julk. kehyksestä (610,7 M€) varattu 93,9 % ja maksettu 46,7 %

TL5:n osuus ESR:stä (TL3-5):

- Julkisista varauksista: 18,8 %, maksatuksista: 20,7 %

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa EU:lta 2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Varaukset ja maksatukset erityistavoitteittain 1.11.2019

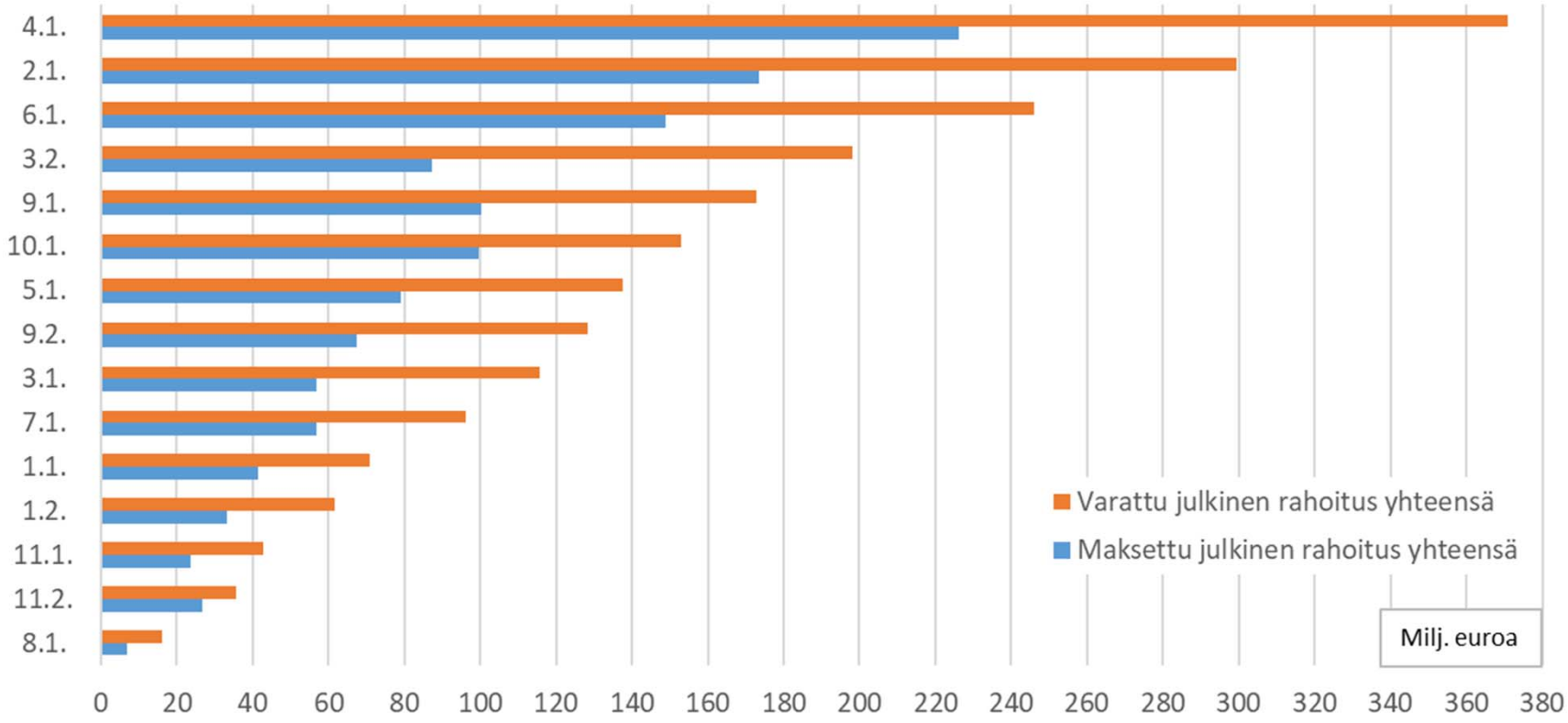

4.1. Tutkimus-, osaamis- ja innovaatiokeskittymien kehittäminen alueellisten vahvuuksien pohjalta (EAKR)
2.1. PK-yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen (EAKR)
6.1. Nuorten ja muiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistäminen (ESR)
3.2. Uusiutuvan energian ja energiatehokkaiden ratkaisujen kehittäminen (EAKR)
9.1. Siirtymävaiheita ja koulutuksellista tasa-arvoa tukevien palveluiden parantaminen (ESR)
10.1. Työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen (ESR)
5.1. Yritysten innovaatiotoiminnan vahvistaminen (EAKR)
9.2. Kasvu- ja rakennemuutosalojen koulutuksen tarjonnan ja laadun parantaminen (ESR)
3.1. Pk-yritysten energiatehokkuuden edistäminen (EAKR)
7.1. Tuottavuuden ja työhyvinvoinnin parantaminen (ESR)
1.1. Uuden liiketoiminnan luominen (EAKR)
1.2. Pk-yritysten kannalta tärkeiden liikenne- ja logistiikkayhteyksien parantaminen (EAKR, vain IP)
11.1. Rakennerahasto-ohjelman tehokkaan toimeenpanon varmistaminen (TT, EAKR)
11.2. Rakennerahasto-ohjelman tehokkaan toimeenpanon varmistaminen (TT, ESR)
8.1. Työ- ja koulutusurien sukupuolenmukaisen eriytymisen lieventäminen (ESR)

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa EU:lta 2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Varaukset rahoituskehyksittäin 1.11.2019

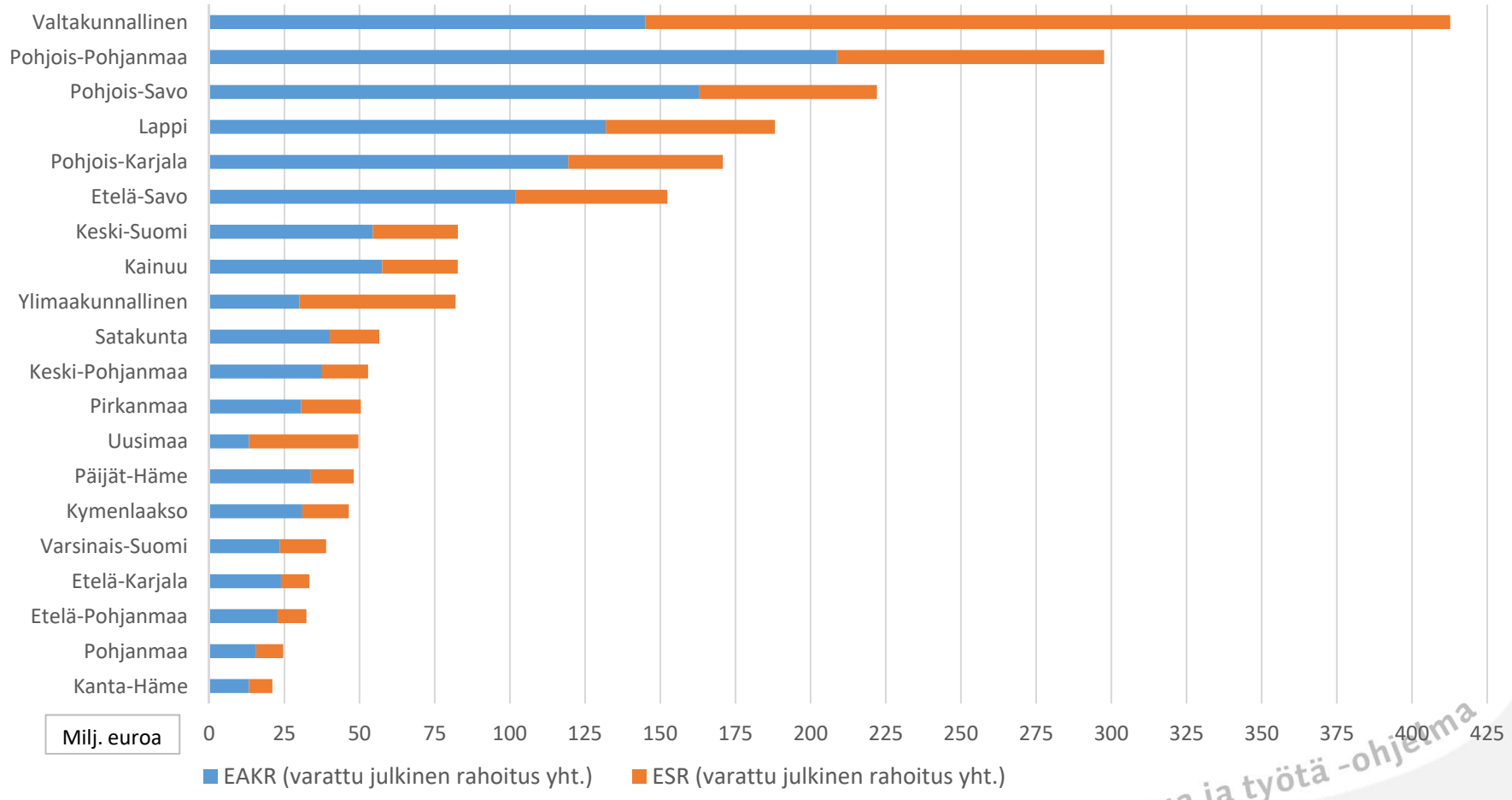

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa EU:lta 2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Vähähiilisyyttä edistävien EAKR-hankkeiden rahoitusosuudet maakunnittain 1.11.2019 (ylimaakunnalliset hankkeet purettu ao. maakuntiin)

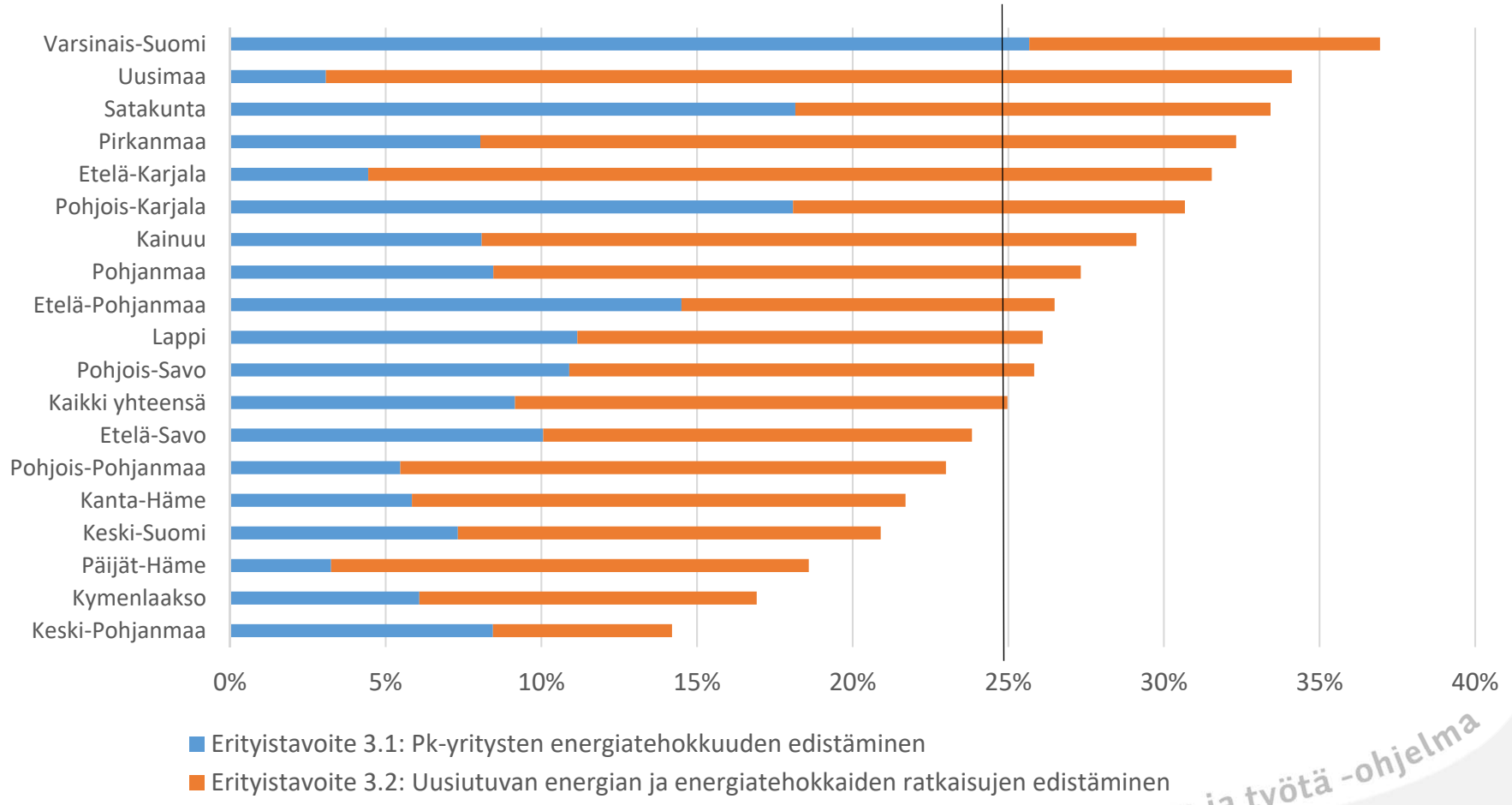

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa EU:lta 2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

EAKR-hankkeiden toteutuneita indikaattorituloksia (tilanne 1.11.2019)

- Syntynyt 377 uutta yritystä (joista naisten perustamia 124 eli 33 %)
- Luotu 7 471 uutta työpaikkaa (joista naisten osuus 2 309 eli 31 %)
- Luotu 617 uutta T&K –työpaikkaa (joista naisten osuus 198 eli 32 %)
- 700 pk-yritystä aloittanut uuden liiketoiminnan
- 534 yritystä kehittänyt markkinoille uuden tai merkittävästi parannetun tuotteen
- 561 yritystä kehittänyt itselleen uuden tai merkittävästi parannetun tuotteen
- 2 371:ssä pk-yrityksessä tapahtunut merkittävä liikevaihdon tai henkilöstön lisäys
- 474:n itä- ja pohjoissuomalaisen pk-yrityksen saavutettavuus parantunut
- 1 956 pk-yritystä aloittanut viennin tai laajentanut uudelle vientimarkkina-alueelle
- 12 909 yritystä osallistunut tutkimus- ja kehittämisinstituutioiden vetämiin hankkeisiin
- 2 372 yritystä käynnistänyt TKI-toiminnan tai -yhteistyön yliopistojen, korkeakoulujen tai tutkimuslaitosten kanssa
- 1 423 yhdyskunnissa kehitettyä uutta vähähiilisyyttä edistävää ratkaisua

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma
Vipuvoimaa EU:lta 2014–2020
Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

EAKR-hankkeiden indikaattorituloksia maakunnittain (tilanne 1.11.2019)

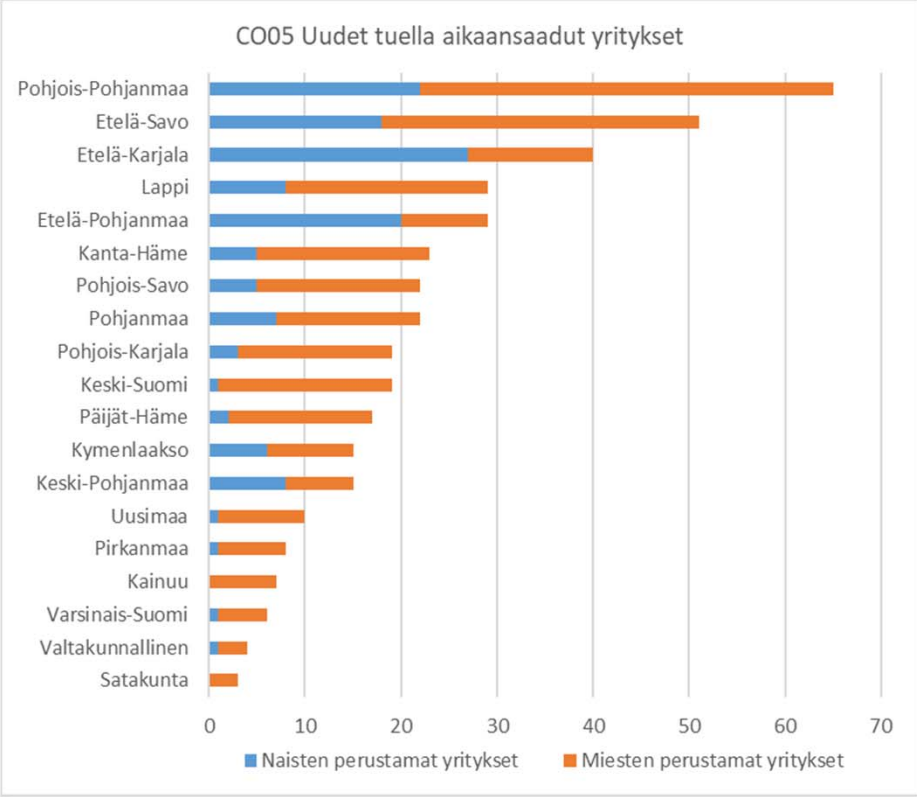

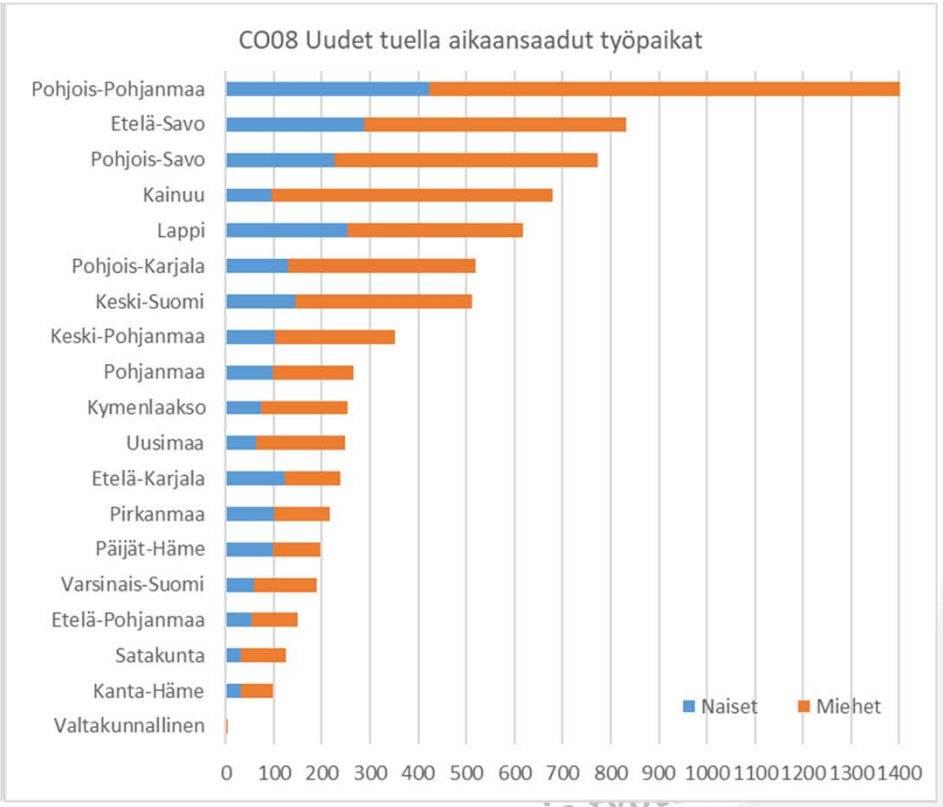

Uusia yrityksiä yhteensä 377 kpl
Uusia työpaikkoja yhteensä 7 741 kpl

Kestävää kasvua ja työ
Vipuvoimaa EU:lta 2014–2020
Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

EAKR:n teemoja kuluvalla kaudella (tilanne 11/2019)

Maaseutumaisten alueiden kehittäminen:

120 hanketta
38 milj. euroa

Yritysten kasvu ja kansain-välistyminen:

2 082 hanketta
367 milj. euroa

Äkilliset rakennemuutokset:

97 hanketta
18 milj. euroa

Kaupunki-kehittäminen:

104 hanketta
109 milj. euroa

Matkailun edistäminen

431 hanketta
130 milj. euroa

Harva asutus:

1 744 hanketta
574 milj. euroa

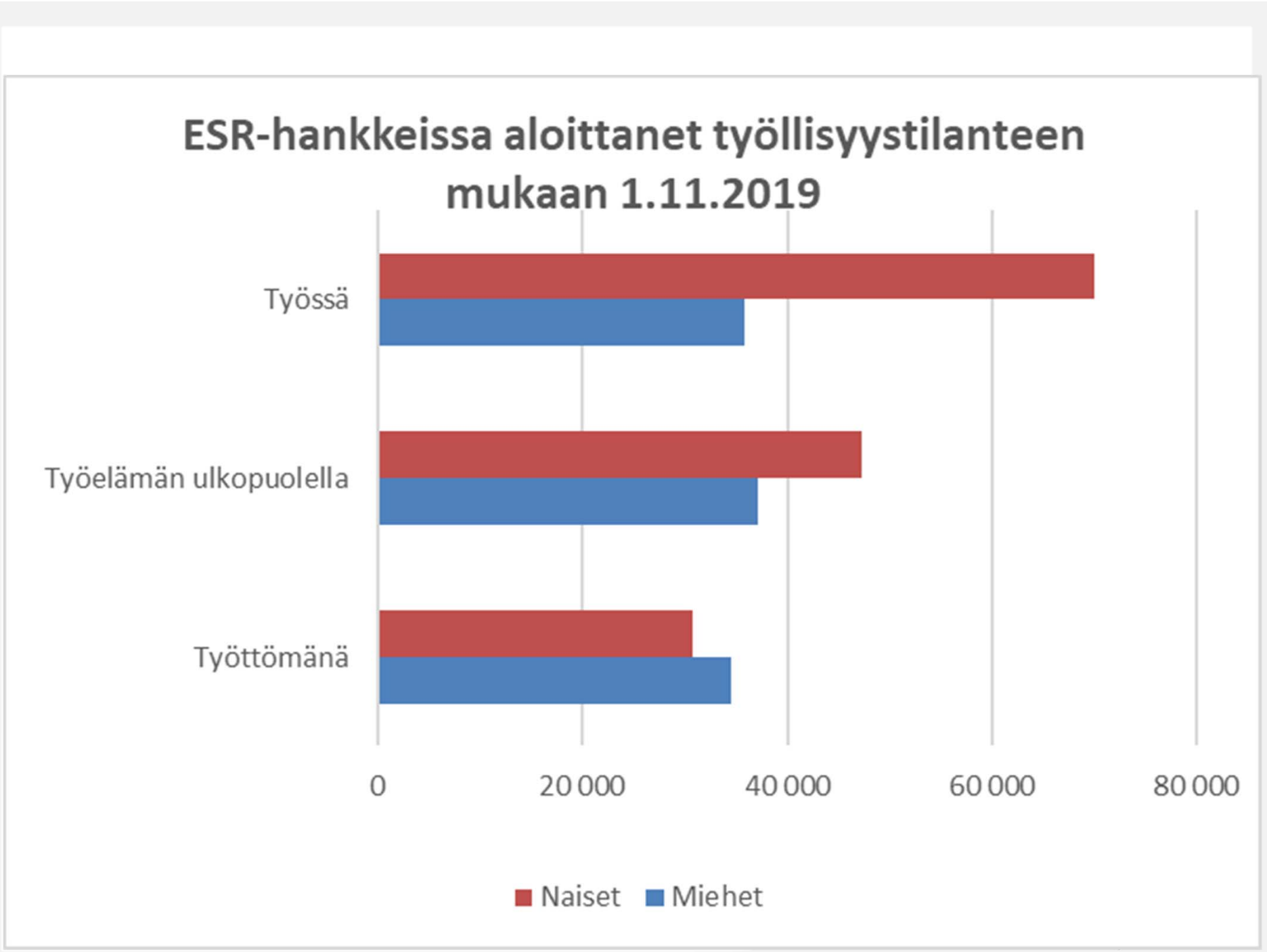
ESR-hankkeissa aloittanet työllisyystilanteen mukaan 1.11.2019
Työssä
Työelämän ulkopuolella
Työttömänä
0
20 000
40 000
60 000
80 000
Naiset
Miehet

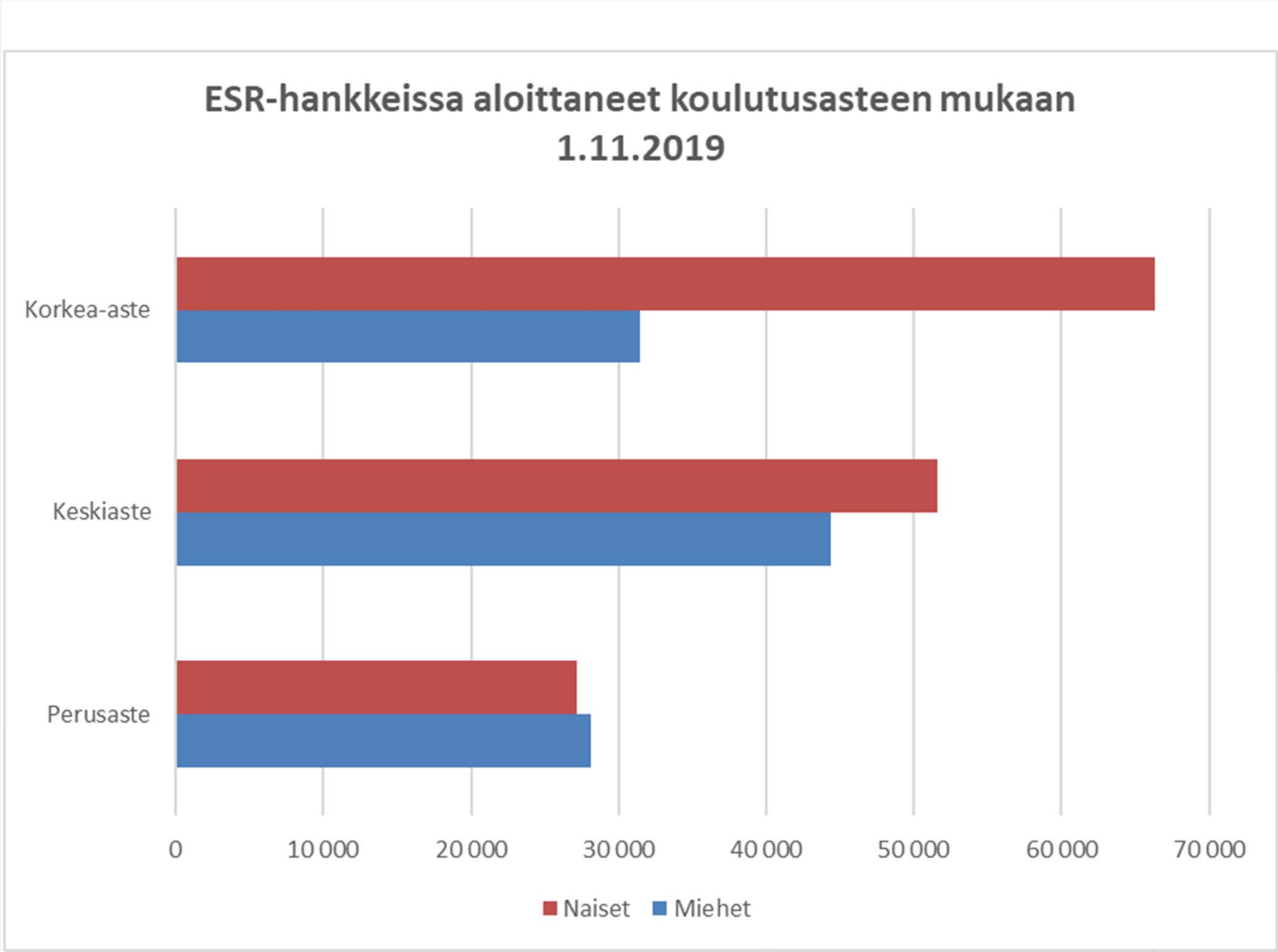
ESR-hankkeissa aloittaneet koulutusasteen mukaan 1.11.2019
Korkea-aste
Keskiaste
Perusaste
0
10 000
20 000
30 000
40 000
50 000
60 000
70 000
Naiset
Miehet

ESR:n teemoja kuluvalla kaudella (tilanne 11/2019)

Nuorisotakuu:

327 hanketta
164 milj. euroa

Naisten kestävä osallistuminen työelämään:

43 hanketta
15 milj. euroa

Pitkäaikaistyöttömät:

262 hanketta
121 milj. euroa

Ikääntyvien työllisyys:

138 hanketta
70 milj. euroa

Maahanmuuttajien kotoutuminen:

159 hanketta
62 milj. euroa

Vammaiset ja osatyökykyiset:

79 hanketta
38 milj. euroa

Thematic objectives at PA level, committed EU funding by funds 10/2019

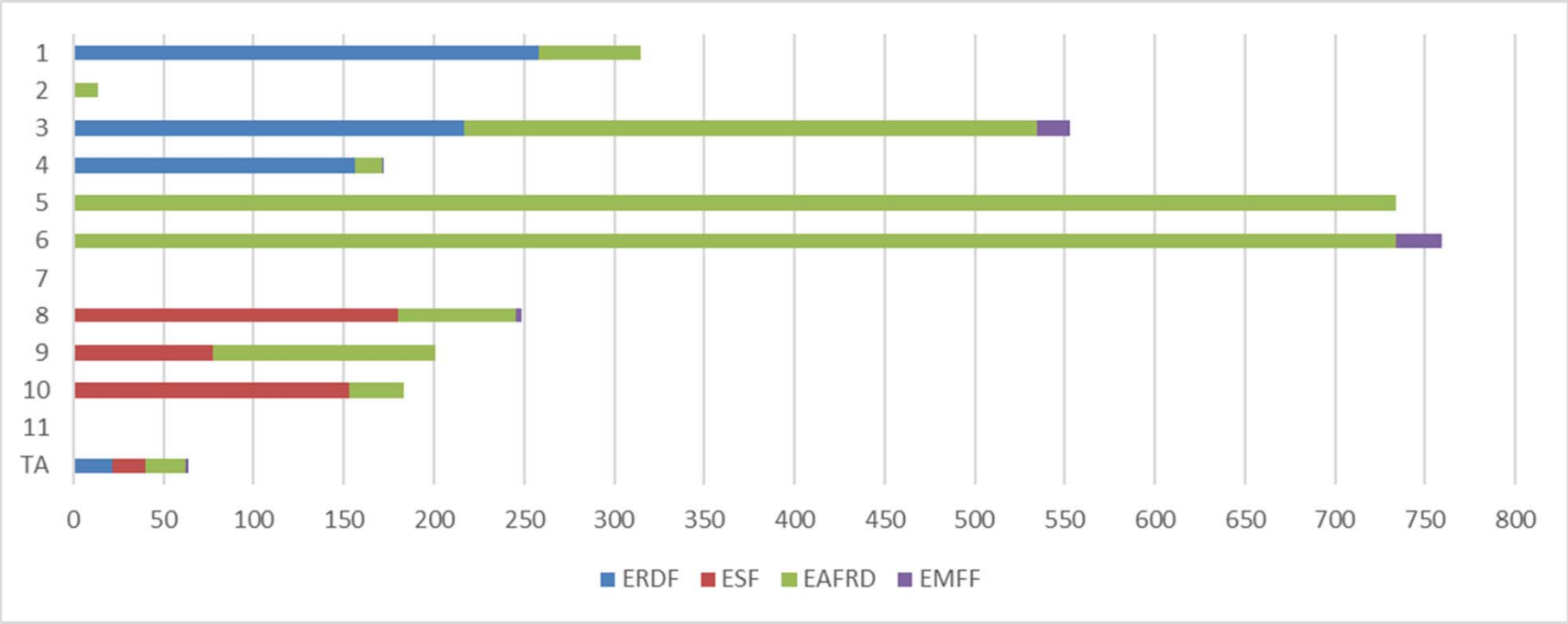

01. Strengthening research, technological development and innovation
02. Enhancing access to, and use and quality of, information and communication technologies
03. Enhancing the competitiveness of small and medium-sized enterprises, the agricultural sector (for the EAFRD) and the fisheries and aquaculture sector (for the EMFF)
04. Supporting the shift towards a low-carbon economy in all sectors
05. Promoting climate change adaptation, risk prevention and management
06. Preserving and protecting the environment and promoting resource efficiency
07. Promoting sustainable transport and removing bottlenecks in key network infrastructures
08. Promoting sustainable and quality employment and supporting labour mobility
09. Promoting social inclusion, combating poverty and any discrimination
10. Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning
11. Enhancing institutional capacity of public authorities and stakeholders and an efficient public administration

Ministry of Economic Affairs and Employment of Finland

Ministry of Agriculture and Forestry of Finland

Ålands landskapsregering

EU:n koheesiopolitiikan 2021-2027 valmistelu

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

EU:n koheesiopolitiikan 2021-2027 valmistelu

- Kansallisen ohjelmatyön valmistelu edennyt hyvässä yhteistyössä toimintaympäristön analyysin, yleistavoitteiden ja pääpainopisteiden hahmottelun kautta vaiheeseen, jossa valmistellaan poliittisia linjauksia
- Koheesio 2021+ työryhmä
- Alueellinen valmistelu, työpajat
- Ministeriöiden valmistelu
- TEM johtaa ja koordinoi

EU:n koheesiopolitiikan 2021-2027 valmistelun aikataulu (alustava)

Syksy 2019

- Hallintojärjestelmä – ohjelmarakenne, viranomaiset/rahoittajat
- Ohjelmatyön tavoitteet, painopisteet ja tuettava toiminta
- Tarkemmat sisällöt ja rahoitettavien toimien luonne (tukimuodot osana kansallista säädösvalmistelua)
- Kaupunkipolitiikan osio
- Rahoitus –mahdollinen siirto InvestEU-ohjelmaan (rahastot, prioriteetit, alueet kun EU:n rahoitusratkaisu tarkentuu →2020)
- Ympäristöselostus

2020

- Ohjelman valmistelu ja viimeistely
- Ohjelmaluonnos valmiina noin 4/2020 (mahdollisesti ilman rahoitustietoja) →komission epäviralliseen tarkasteluun
- Ohjelman ja ympäristöselostuksen julkinen kuuleminen
- VN käsittelee ohjelman 9/2020 → komission viralliseen käsittelyyn
- Kumppanuussopimuksen tms. viitekehysasiakirjan valmistelu (MMM, SM)

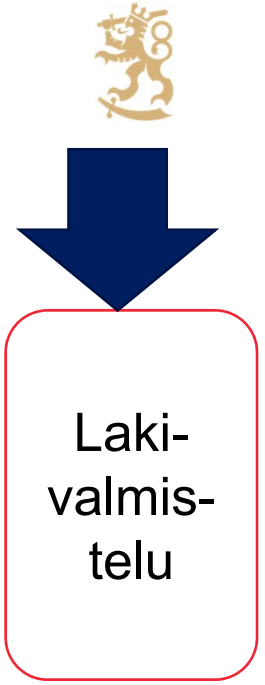

Ohjelman toteutus käynnistyy 2021

Strategiset painopisteet (luonnos)

- **Pk-yritysten kestävän kasvun, kansainvälistymisen, kilpailukyvyn ja digitalisaation parantaminen ml. pk-yritysten toimintaympäristöä tukevat elinkeinoelämälähtöiset laajakaista- ja liikenneinfrainvestoinnit harvaan asutuilla alueilla**
- **Vähähiilisen talouden edistäminen ja ilmastonmuutoksen hillintä**
- **Elinkeino- ja työelämälähtöisten tutkimus- ja innovointivalmiuksien parantaminen ja TKI-verkostotyön edistäminen**
- **Jatkuvan oppimisen, ammatillisen liikkuvuuden ja työvoiman kohtaannon edistäminen työn murroksessa**
- **Työnhakijoiden työllistymisen edistäminen sekä työelämän kehittäminen**
- **Haavoittuvassa asemassa olevien osallisuuden ja yhdenvertaisuuden edistäminen ml. vähävaraisten materiaalinen tuki (ruoka-apu tms.)**

Kiitos!

Euroopan meri- ja kalatalousrahaston toimintaohjelman toimeenpano

Hallintoviranomaisen katsaus, marraskuu 2019

Mitä huomenna syödään?

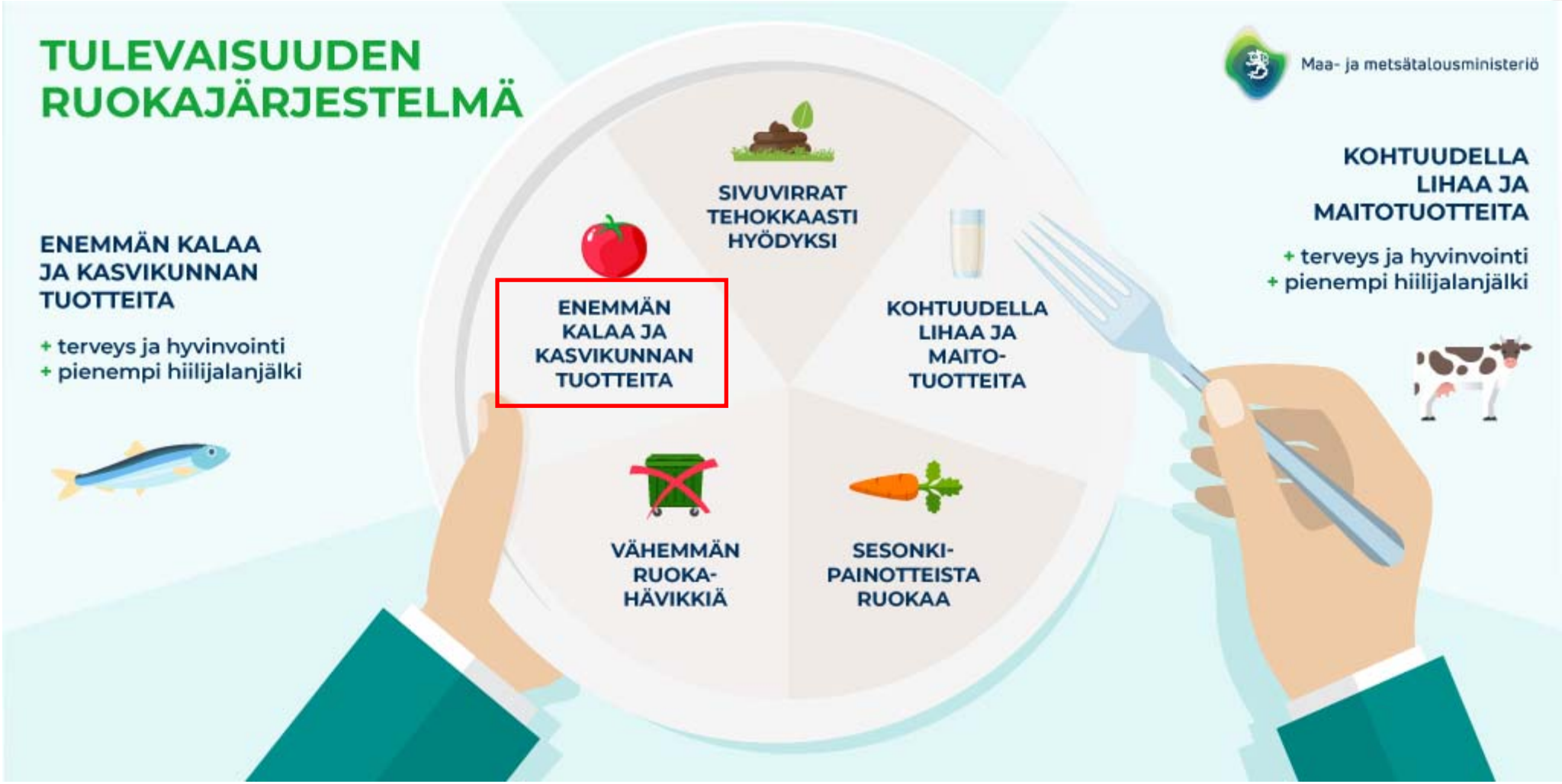

Kalaruoka on ilmastoystävällinen valinta

Ruoan raaka-ainelähteiden ilmastovaikutukset vaihtelevat.
Hiilidioksidipäästöt proteiinikilogrammaa kohden (CO_2 -ekvivalentteina).

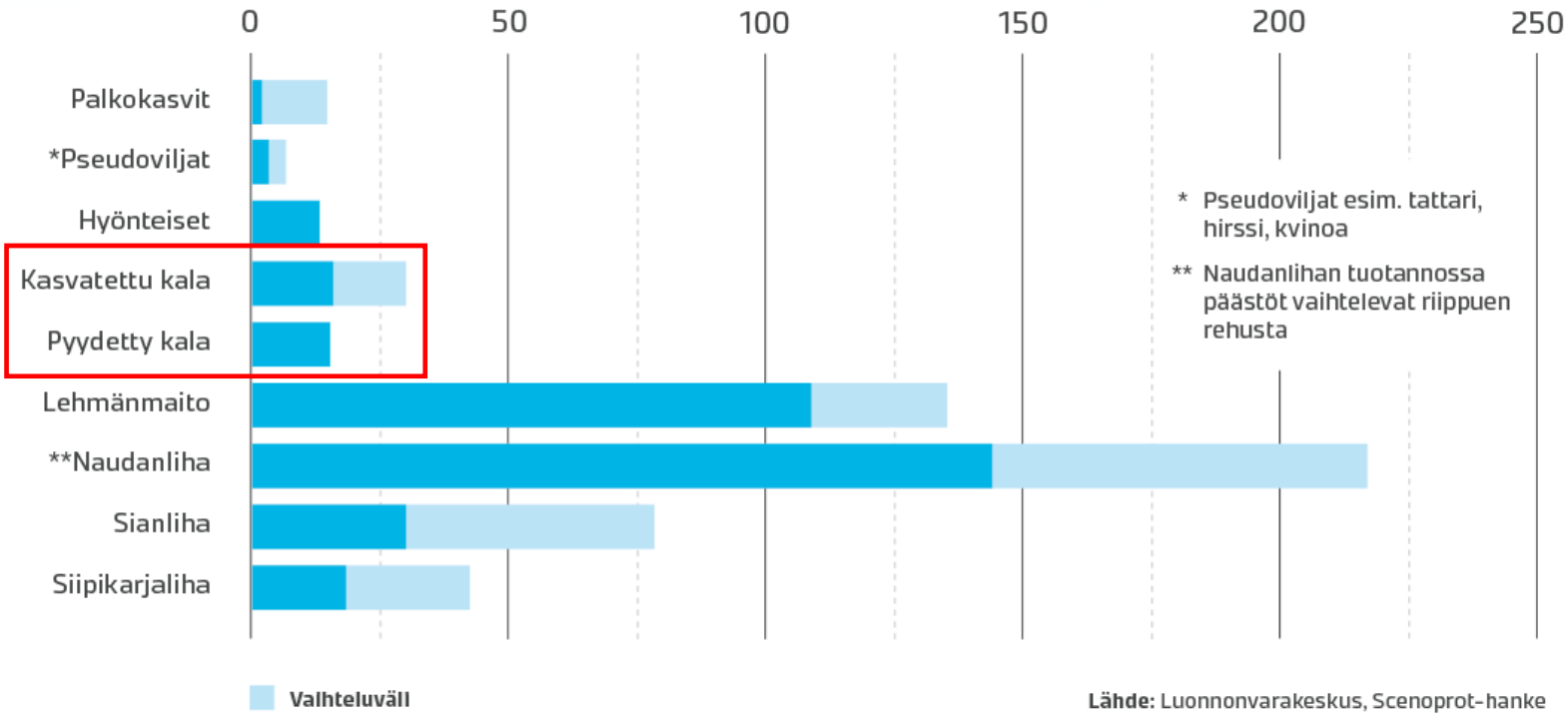

Lähde: Luonnonvarakeskus, Scenoprot-hanke

EMKR: 19.11.2019

Jakautuminen (milj.€) :

EU	Kansallinen	Kunta	Muu julkinen	Yksityinen	Yhteensä	Eu + kansallinen
58,1	46,8	1,7	0,3	51,1	158,0	104,9

Rahaston varojen käyttö:
EU + kansallinen 105 milj. €.
Painopistealueittain:

EU:n painopistealue	milj. €	hankkeita (kpl)
I Kestävä kalastus	20,5	1 158
II Kestävä vesiviljely	20,9	174
III Kalatalouden toimintaryhmät	6,8	200
IV Kalan jalostus ja kauppa	10,4	71
VI Yhteisen kalastuspolitiikan hallinnointi	31,7	16
VIII Yhdennetty meripolitiikka	8,9	22
VII Tekninen tuki	5,7	19
Kaikki yhteensä	**105**	**1 660**

Rahaston varojen käyttö 19.11.2019: EU + kansallinen 105 milj. €.

[158 milj. € muu julkinen ja yksityinen mukaan luettuna]:

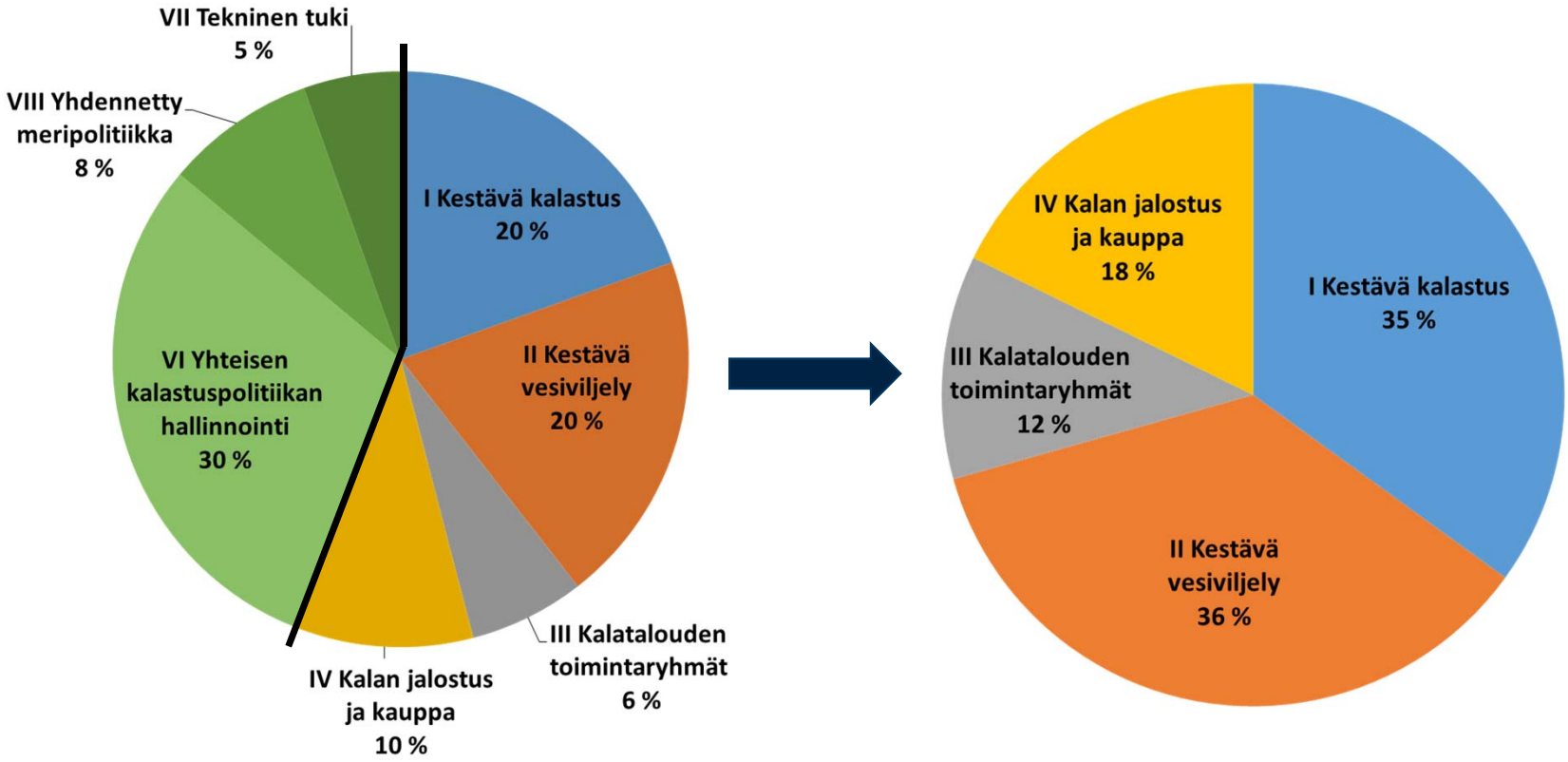

Suurimmat yksittäiset hankkeet 19.11.2019

Tuensaaja	Hankenimi	EU + Kansallinen
Luonnonvarakeskus	Kalatalouden EU-tiedonkeruuohjelma	15 869 975
Varsinais-Suomen ELY-keskus	Kalastuksen valvonnan tietojärjestelmien kehitt	8 300 000
Ab Salmonfarm Oy	Kalajauholinja dioksiinin poistoon	3 180 100
Finnforel Oy	Varkauden kiertovesilaitos vesiviljelylle	3 125 500
Luonnonvarakeskus	Vesiviljelyn innovaatio-ohjelma	3 000 000
Varsinais-Suomen ELY-keskus	Kalastuksen valvonnan tietojärjestelmien kehitt	2 800 000
FIFAX Ab	RAS Landbaserad Fiskodling FAS 2	2 482 800
Suomen ympäristökeskus	Suomen Meritietoportaali	2 340 000
Keski-Savon Teollisuuskylä Oy	Rakennus Varkauden kiertovesilaitosta varten	1 800 000
Varsinais-Suomen ELY-keskus	Toimijakohtaisten kiintiöiden hallinnointijärjest	1 725 000
Hätälä Oy	Hätälä Oy hanke vaihe 2. Pikalaajennus koneine	1 717 274
Pro Kala ry;Pro Fisk rf	Kalatalouden markkinointiohjelma	1 500 000
Luonnonvarakeskus	Kalatalouden ympäristöohjelma	1 499 750
Rajavartiolaitos	Rajavartiolaitoksen osallistuminen yhteisvalvon	1 400 000
Luonnonvarakeskus	Kalastuksen innovaatio-ohjelma	1 250 000
Kustavin kunta	Laupusten kalasataman kehittämisinvestoinnit	1 244 000
Sybimar Oy	Kiertovesiteknoilogiaan perustuvan kalanviljelyı	1 146 000
Luonnonvarakeskus	Toimintaohjelman arviointi ja ennakointi	1 057 438
Aktion Österbotten rf	Blue Welfare Network - Blue Products	1 000 000
Rajavartiolaitos	Kehityshanke uudesta valvontateknologiasta ja	1 000 000

Kestävä kalastus, arvon lisääminen

Kartta ja jaottelu 4.2.2019 = 2,0 milj. € (156 hanketta)

19.11.2019 2,3 milj. € (202 hanketta)

Yleinen jaottelu teemoihin (€)

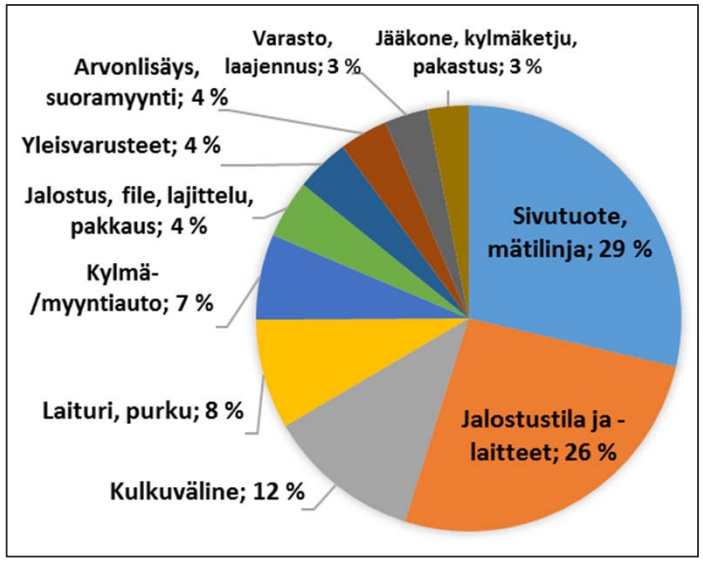

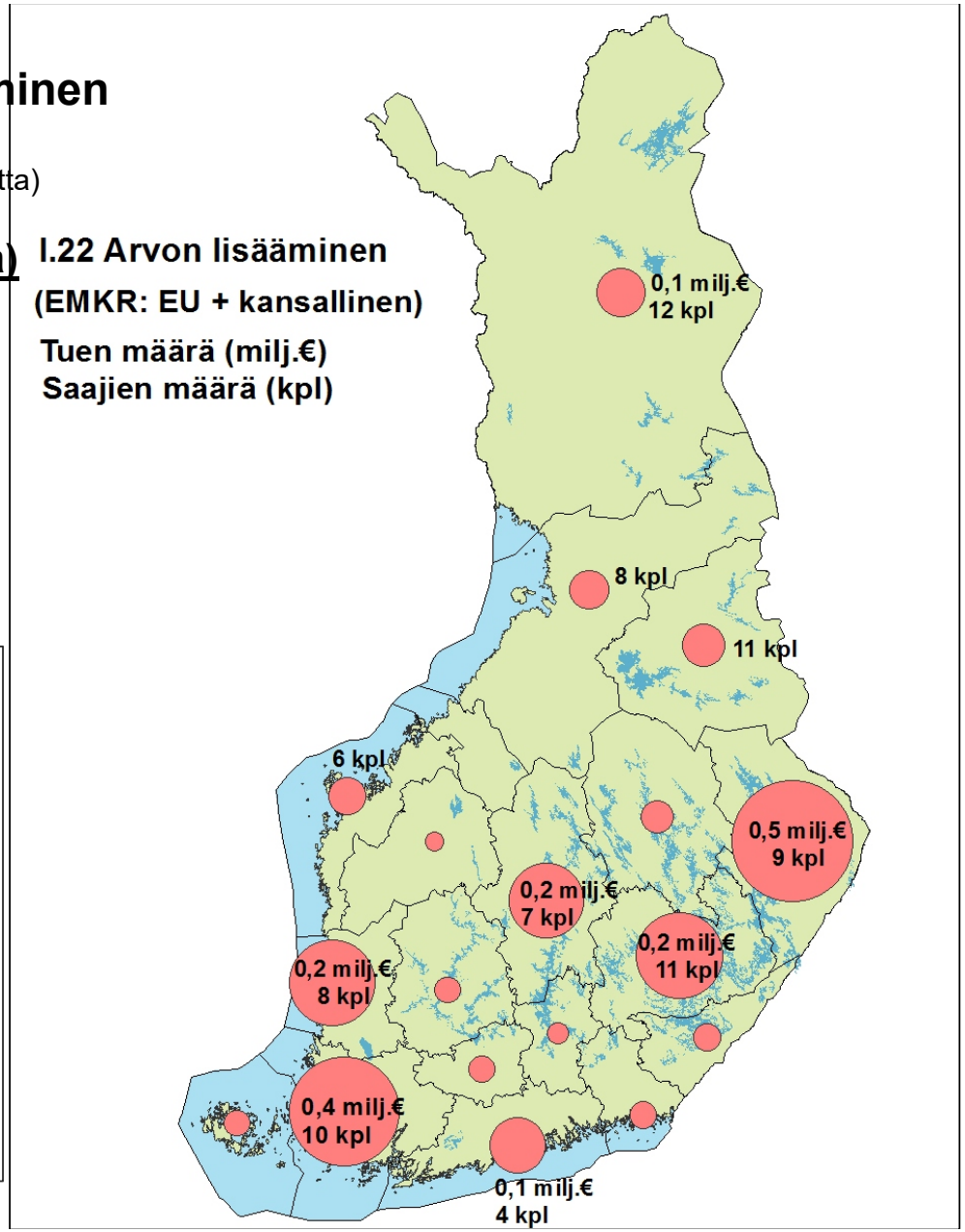

Kestävä vesiviljely, investoinnit

Kartta 4.2.2019 = 13,7 milj. € (115 hanketta)

19.11.2019 14,7 milj. € (143 hanketta)

Suurimmat tuen saajat

Saaja	EU + Kansallinen
Finnforel Oy	3 450 008
FIFAX Ab	2 482 800
Keski-Savon Teollisuuskylä Oy	1 800 000
Sybimar Oy	1 355 716
KalaValtanen Oy	870 895
Brändö Lax Ab	835 034
Nordic Trout Ab	477 574
Kalankasvatus Vääräniemi Oy	413 361
Offshore Fish Finland Oy	347 233
Terhontammi Oy	290 000
Taimen Oy	257 082
Laitakarin Kala Oy	180 910
Heimon Kala Oy	171 913
Storfjärdens Fisk Ab	152 600
Ab Salmonfarm Oy	127 000
Kostonjoen Lohi Oy	114 197
Suomen Katkarapu Oy	98 147
Fish Group Finland Oy	97 476
Napapiirin Kala Oy	92 480
Hanka-Taimen Oy	89 938
Savo Lax Oy	79 216

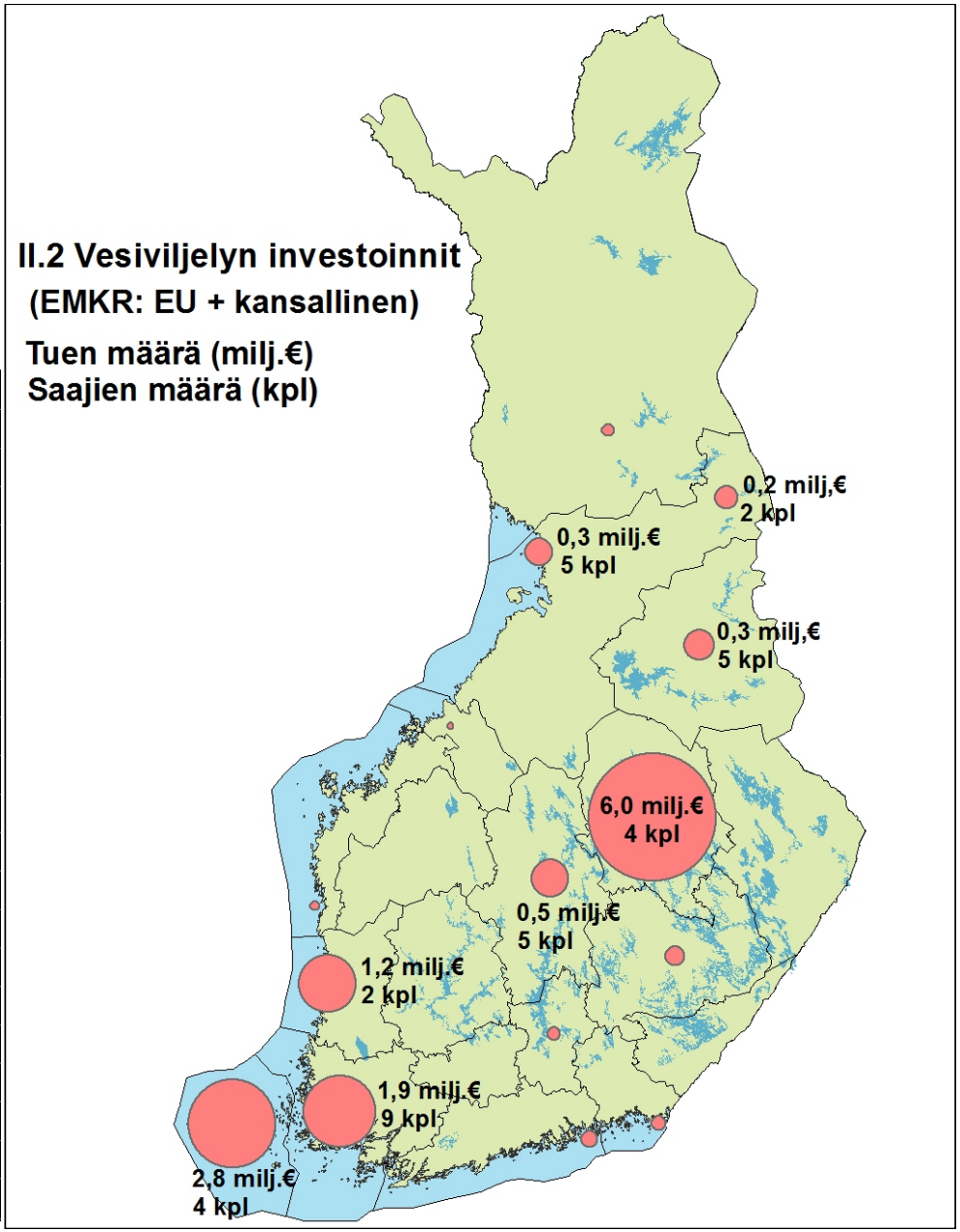

Kalatalouden toimintaryhmät

Kartta ja kaavio 4.2.2019 = 6,1 milj. € (166 hanketta)

19.11.2019 6,8 milj. € (200 hanketta)

Yleinen jaottelu (€)

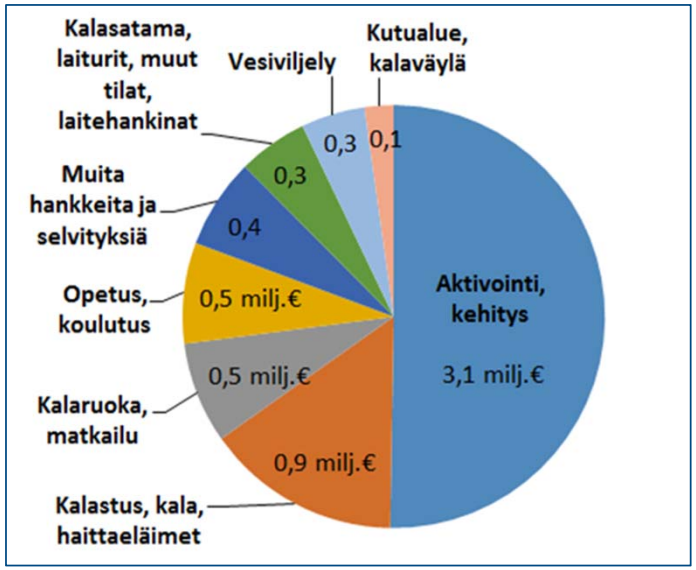

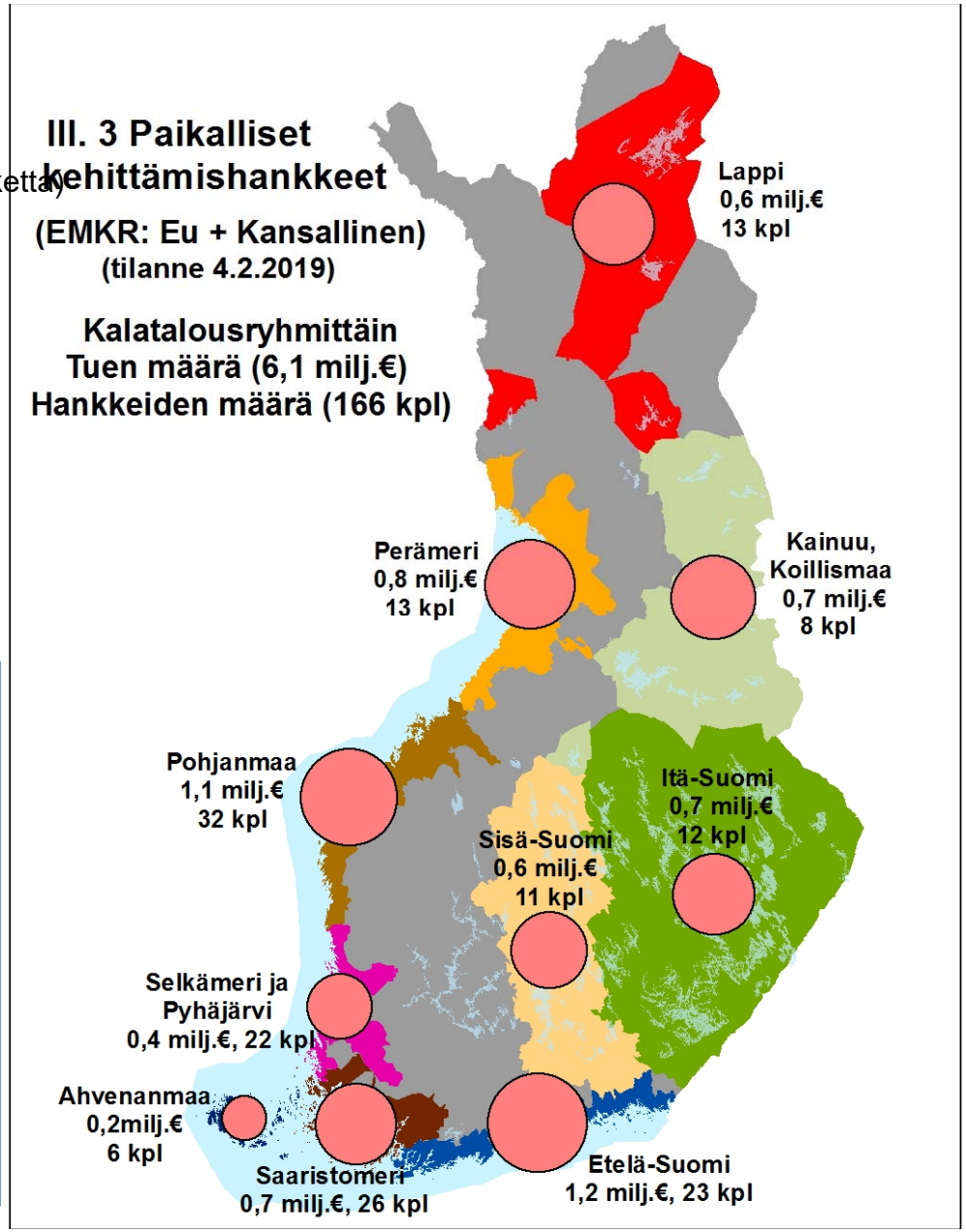

Kalan jalostus ja kauppa: Jalostus

Kartta 4.2.2019 = 5,6 milj. € (47 hanketta)

19.11.2019 7,7 milj. € (71 hanketta)

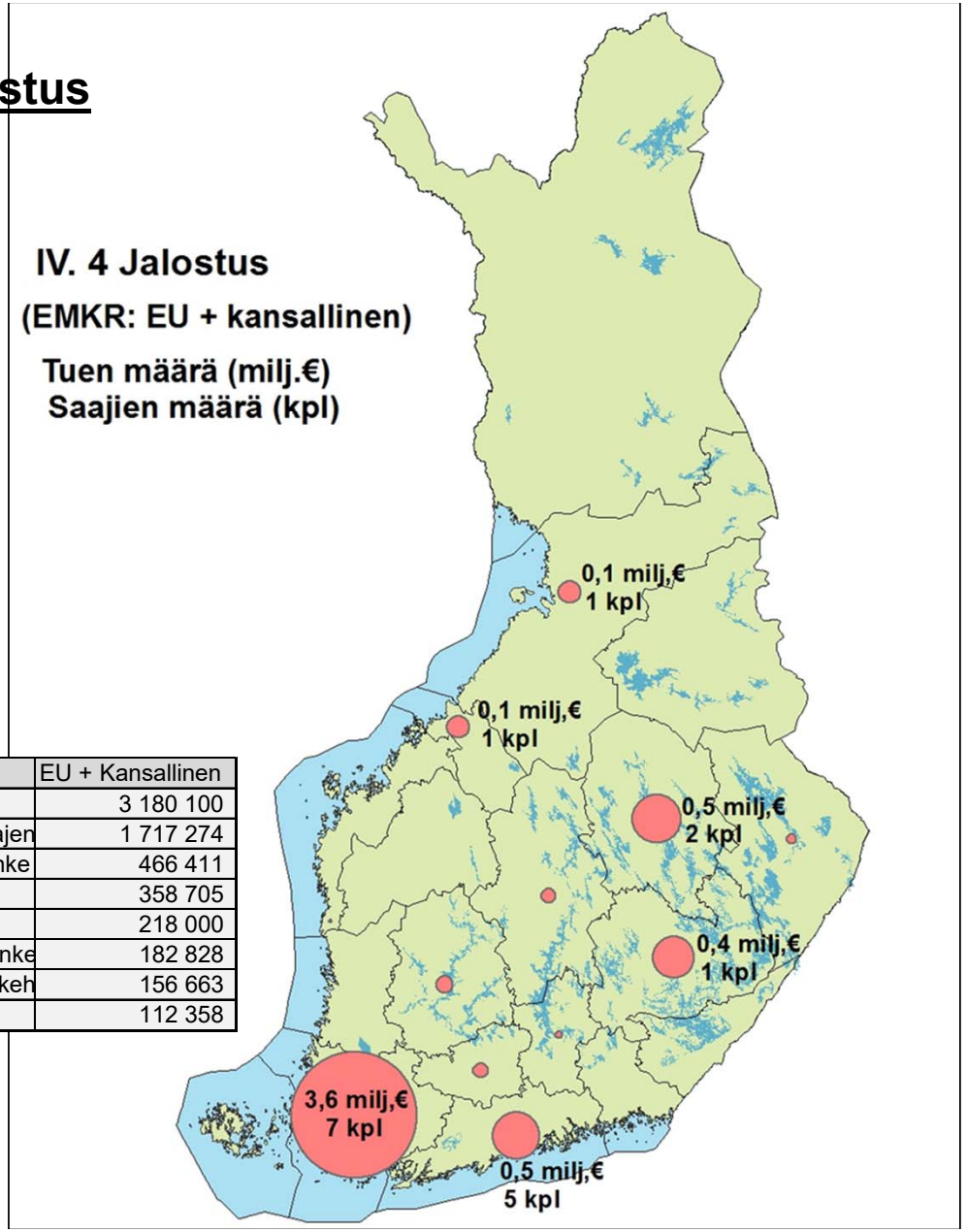

Suurimpia hankkeita

Tuensaaja	Hankenimi	EU + Kansallinen
Ab Salmonfarm Oy	Kalajauholinja dioksiinin poistoon	3 180 100
Hätälä Oy	Hätälä Oy hanke vaihe 2. Pikalaajen	1 717 274
Finnforel Oy	Finnforel tuotteistus ja kehityshanke	466 411
Erosen Kala Oy	Erosen kalan uusi toimitila	358 705
Ahvenkosken Kalasavustamo	Pyhtään kalatalo	218 000
Pielisen Kalajaloste Oy	Sivutuotteiden hyötykäyttö lisähanke	182 828
Kalatukku E. Eriksson Oy	Benella Kirjolohen markkinoiden keh	156 663
Hätälä Oy	Varastorakennus	112 358

VI. Yhteisen kalatalouspolitiikan hallinnointi: EU + kansallinen 31,7 milj. €.

[31,7 milj. € muu julkinen ja yksityinen mukaan luettuna]

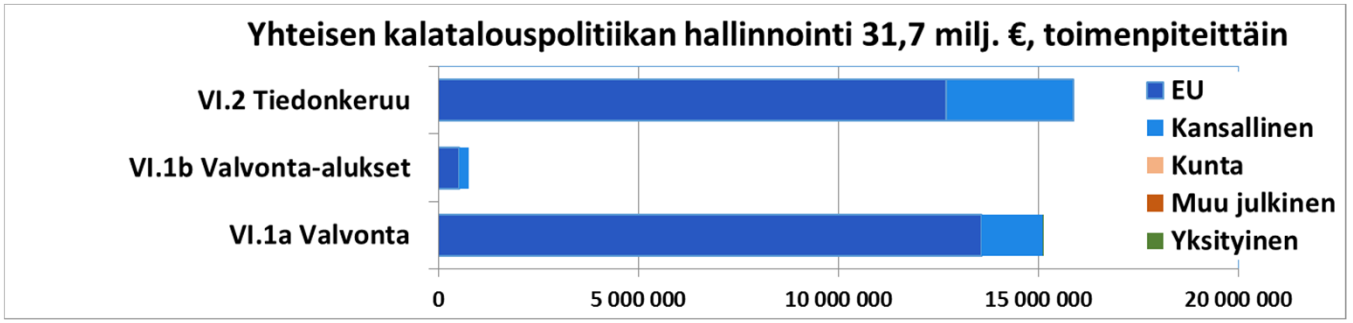

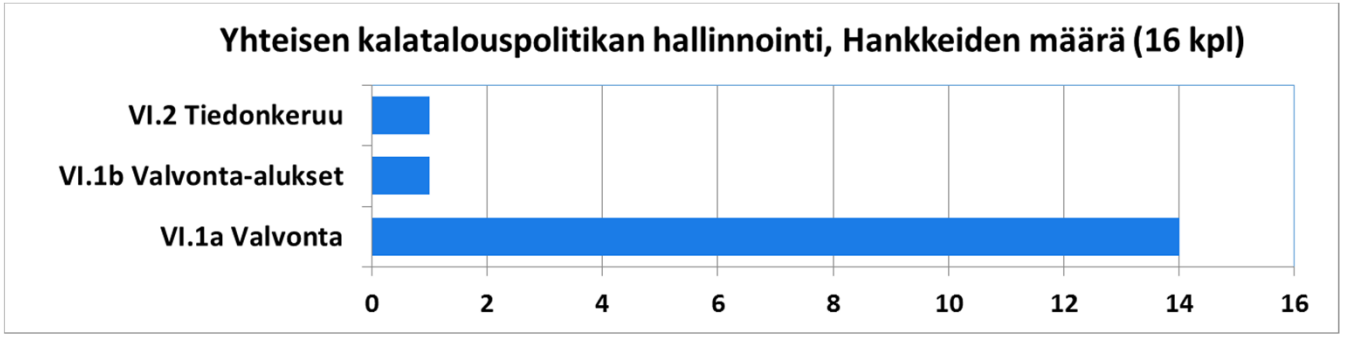

VI. Yhdennetty meripolitiikka: EU + kansallinen 8,9 milj. €.

[9,1 milj. € muu julkinen ja yksityinen mukaan luettuna]

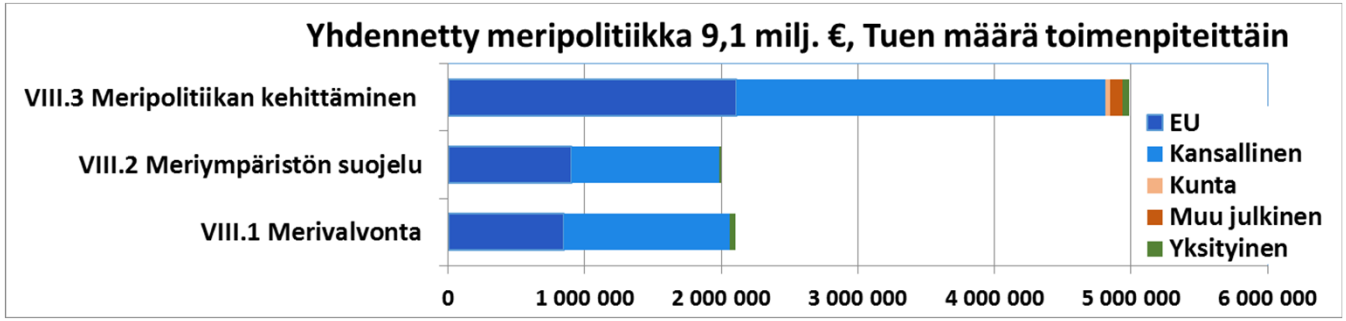

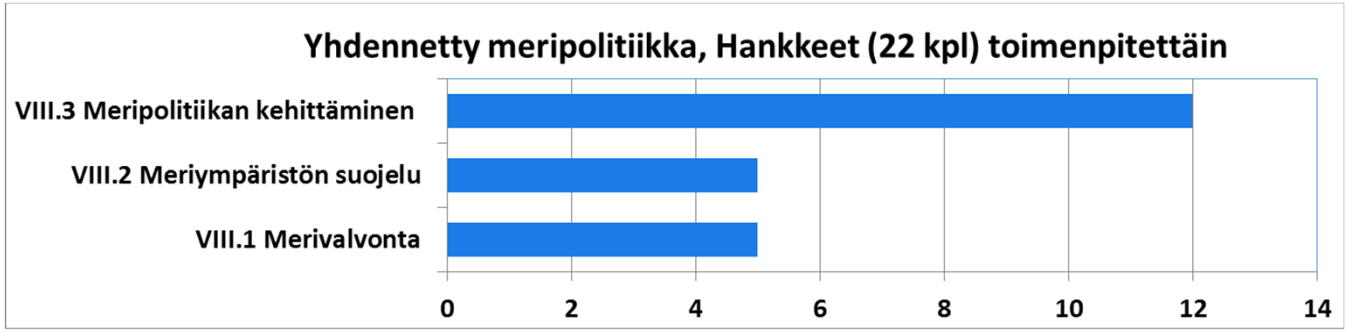

VII. Tekninen tuki: EU + kansallinen 5,7 milj. €.

[5,7 milj. € muu julkinen ja yksityinen mukaan luettuna]

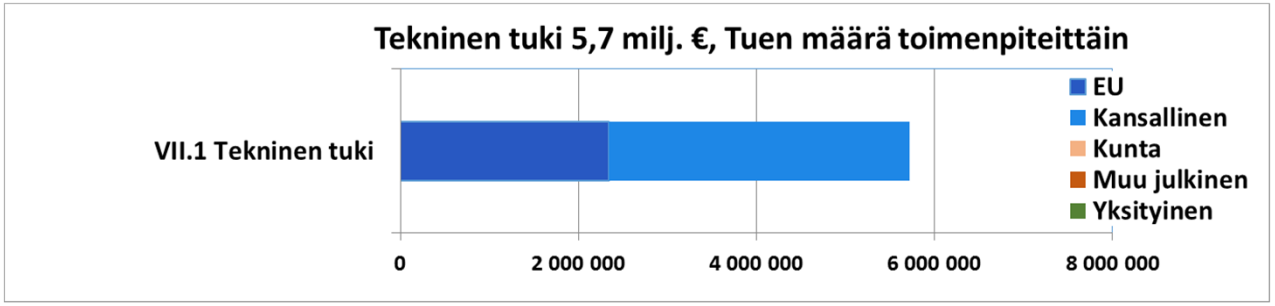

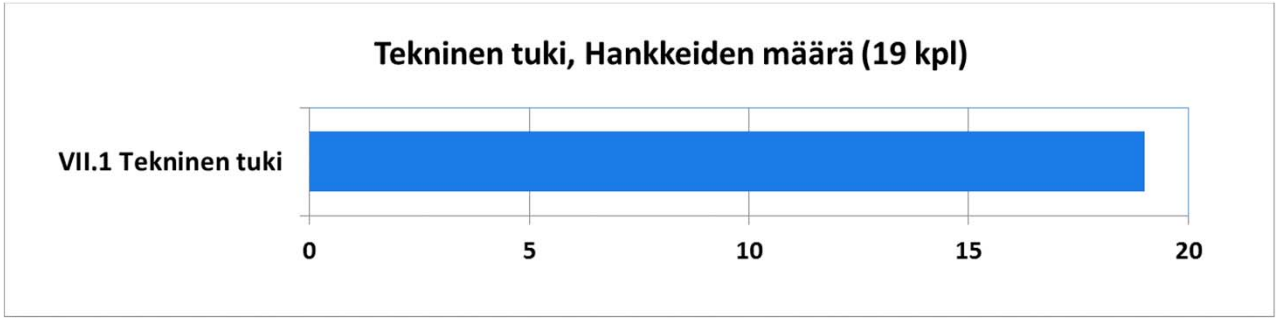

Uuden ohjelmakauden valmistelun toteutus

Työskentelytapa ja ohjaus

- **Toimintaohjelman sekä kansallisen lainsäädännön valmisteluvastuut:**
  - Manner-Suomi: maa- ja metsätalousministeriö
  - Ahvenanmaa: Ahvenanmaan maakuntahallitus
- **Työn ohjaus ja sidosryhmien osallistaminen**
  - Toimintaohjelman valmistelua tukeva työryhmä (valmistelutyön ohjaus ja sisällön kommentointi)
  - Kalastuksen, vesiviljelyn sekä jalostuksen ja kaupan kehittämisryhmät (sektorikohtaisen näkemyksen tuottaminen valmisteluun)
  - Alueelliset valmistelu (ELY-keskukset)
  - Meripolitiikan rahoituksen ohjausryhmä (meripolitiikkaosioiden valmistelu)
  - Lisäksi voidaan perustaa teemaryhmiä
  - Viestinnässä panostetaan avoimuuteen ja tiedon saatavuuteen
- **Viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arviointi (Sova), nykytila-analyysit ja tilastot**
  - Luonnonvarakeskus